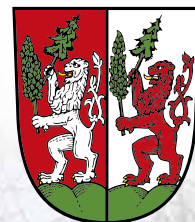

Bělohradské listy

Vydáno 22. 2. 2019 • Ročník XIX • Cena 16 Kč

1 / 2019

Objektivem Bělohradských listů

Jak jsme potkali lidi (1)

Cesta do Maďarska aneb „Hlásit to musím“

Jeli jsme v září do termálních lázní v Maďarsku. Sehraná parta, co v létě jezdívá s oddílem jógy do Itálie, v zimě pak do divadla nebo na muzikál. Jsme spolu rádi, rozumíme si, nevedeme žabomyší spory, smějeme se stejným věcem. Maďarsko vybrala Andulka - vůdčí osobnost naší party. Má víc energie než ostatní, dokáže cokoli obstarat, vytelefonovat, objednat, zajistit. Má autoritu, neboť je ředitelkou prosperující firmy a je zvyklá organizovat velké akce. Navíc má silný mateřský komplex a tak většinou organizuje a „opečovává“ i nás. A my si to rádi necháváme líbit - už jen najít termín, který vyhovuje osmi až dvanácti zaměstnaným lidem, je nadlidská práce a nikomu se do ní nechce. Andulka už někdy v květnu zajistila ubytování i dopravu. Abychom jako obvykle nemuseli jet několika auty, pronajala mikrobusek, který měl řídit kamarádcin manžel. Týden před odjezdem rozeslala přesný časový harmonogram a připomněla, aby si každý na cestu udělal svačinku.

„Vyjždíme v jednu v noci a první benzínka, kde mají slušné občerstvení, je až za Brnem.“

Pro ty, kteří časově nestíhají, nebo jsou roztržití, udělala pro jistotu svačinku sama. (Musím říct, že byla vynikající.)

Do Maďarska jsme přijeli už za svítání, takže jsme si mohli ověřit, že maďarské dálnice jsou (proti českým) vzorně udržované. A také prázdné. Provoz byl mizivý a během asi stokilometrové cesty jsme nenarazili ani na jedinou benzínovou pumpu! S občerstvením ani bez něj.

V „termálech“ bylo prima a týden uběhl jako voda.

Už dva dny před odjezdem Andulka připomínala: „Musíme si udělat svačinku, nezapomeňte, že tady nemají benzínky a první slušnější občerstvení je až před Brnem.“

Některým se do přípravy svačinky moc nechtělo a tak u snídaně Andulka „pro jistotu“ slepila pár sýrových sendvičů a uhlédně se zabalila. Pak ji napadlo, že to bude suché, a šla personál požádat o mikrotenový sáček na okurčičku. Bez problémů ho dostala.

Od vedlejšího stolu sledovala její počínání s nezakrytým odporem Česka středního věku. Na morální váze své neochvějně (a jistě dobře míněně) občanské uvědomělosti poctivě vážila každý ždíbek sýra, deko chleba a lupínke másla. A přitom rudla a pohrdavě usykovála, takže připomínala tlakový hrnec před explozí. Okurčička byla zřejmě poslední kapkou. Hrnec explodoval. Paní vyskočila, běžela přes celou jídelnu, popadla za rukáv vrchního číšníka a přivlekla ho před Andulku. Vrchní číšník vypadal jako dvojník majordoma ze seriálu Panství Downton: Starý, vysoký, prkenný, v dokonalém obleku s vestou, ozbrojený neochvějnou zdvořilostí. Vůbec nechápal, co mu ta český brebentící ženská chce, uměl jen maďarsky a německy.

Paní se mezitím osopila na Andulku: „To se nestydíte, že tady kradete jídlo? Děláte všem Čechům jen ostudu!“

„Zato vy jste jim teď postavila pomník!“

Vrchní začínal chápat a energicky vyprostil ruku z ženina sevření.

„Dneska odjíždíme,“ rekla mu Andulka perfektní němčinou. „Máme před sebou dlouhou cestu a to, co teď nesíme, беру s sebou jako svačinu. Je to problém?“

„V žádném případě,“ řekl vrchní a odporoučel se.

Paní usedla na své místo a zjevně nechápala, proč lidi s odsudkem zírají na ni, zatímco Andulka pečlivě slepuje sendvič. Vždyť ona se přece zachovala správně a upozornila příslušná místa na provinilce!

Okamžitě se mi vybavil starý vtip, nebo spíš jen taková průpovídka z časů „totáče“: „Já teda nechci nikoho udávat, ale hlásit to musím.“ A zároveň s tím i dědečkova často a trpce opakovaná slova: „Za protektorátu Češi udávali jeden druhého, i když je k tomu nikdo nenutil! To je prostě lidská povaha!“

Možná se vám zdá, že zveličuji banální záležitost a porovnávám neporovnatelné. Jenže všechno zlo má někde nějaký zdánlivě nevinný začátek. Žalovat na druhého může projít ještě tak ve školce (i když i to je hanba, nebo aspoň tak nám to rodiče říkali – a my zase svým dětem), na základce už je to nepříjemné. O zralejších životních etapách ani nemluvě.

Jestliže někdo cítí mravní rozhořčení nad Andulčiným sendvičem - tak ať zvedne ruku a hodí kamenem. Platí to ovšem jen pro ty, kteří si ani jedinkrát v životě neodnesli od snídaně v hotelu jablko, brokev, housku „napotom“, nebo kousek šunky pro domorodého psa loudícího před vchodem.

Anebo si představte stejnou situaci: Sedíte u snídaně v hotelu a vidíte starší paní, jak si dělá sendvič „do zásoby“. Maximálně si pomyslíte: Ta je ale nezažraná a otočíte se na druhou stranu. Nikoho normálního nenapadne vyskočit a běžet jí „naprášit“ vrchnímu. Na to už totiž musíte mít žaludek.

Takže si to shrňme: Cpát do kabelky chleba a sejra od snídaně se nemá. Je to nešvar. Ale udávat lidi už nešvar není - to je vada charakteru. Ten starý vrchní připomínající majordoma z Downtonu už nepochybně viděl stovky takových sendvičů cpaných do kabelek. Ale – soudě podle jeho užaslého pohledu - nikdy nezažil to, co předvedla ona „spravedlivě rozhořčená“ paní. A zřejmě na to jen tak nezapomene.

Lidská povaha se v průběhu staletí opravdu nemění, to jen mantinely doby jí umožňují se nějak projevit. Ale nenechme si namlúvit, že udavačství je ryze česká vlastnost. Ani náhodou. Podle historických pramenů se nejvíce (a s nejfatálnějšími následky) udávalo za Francouzské revoluce. A pak za té ruské, a za války v Německu, a po vojenském puči v Chile, a... Je to prostě jen v lidech.

Zadní vrátka všech udavačů mají totiž stejný klíč: Radši to nahlásím, abych dokázal, že jsem ten lepší a bezúhonný. Ostatně, konám jen svou občanskou povinnost!

Ach jo, původně jsem vám chtěla vyprávět, jak jsme v létě píchli na dálnici a díky tomu potkali skvělé a laskavé lidi. Ale nějak se mi sem vloudilo tohle, protože mi to leží v hlavě. Tak o pneumatice a laskavosti příště.

Přeji hezký začátek roku.

Hana Marie Körnerová

1/2019

z obsahu čísla

Hodnocení roku

Bělohradská kvítka Tříkrálová

O začátcích i rozkvětu našich lázní Annemariánských

Pět londýnských zastavení

Adam a Filip Klejchovi

Další číslo vyjde: 26. 4. 2019

Fotografie na obálce:

01 ZIMA V UHLÍŘÍCH
Ladislav Stuchlík

24 ŠKOLKA V PARKU
Ladislav Stuchlík

BĚLOHRADSKÉ LISTY - Časopis Bělohradu a okolí

Periodický tisk územního samosprávného celku Lázně Bělohrad

Vydává: Město Lázně Bělohrad. Vychází jako dvouměsíčník.

Redakční rada: Ladislav Stuchlík (šéfredaktor), Eduard Čeliš, Alena Fléglová, Hana Friedrichová, Hana Marie Körnerová, Václav Lejdar, Iva Plecháčová, Josef Špür, Ing. Pavel Šubr, Jaroslav Voves.

Povoleno: MK ČR pod č. E 10901, ISSN 2533-8005

Adresa: Město Lázně Bělohrad, Městské kulturní středisko, Barákova 3, 507 81 Lázně Bělohrad

Telefon, fax: 739 629 482 / 493 792 484

E-mail: mks@lazne-belohrad.cz

Sazba, tisk: Tiskárna ARPA, Kotkova 792, 544 01 Dvůr Králové nad Labem

Zeptali jsme se za vás

JIŽ ŘADU LET VE MĚSTĚ FUNGUJE PEČOVATELSKÁ SLUŽBA, KTEROU ZAJIŠTUJE MĚSTO. JAKÉ JSOU DALŠÍ PLÁNY VE VZTAHU K JEJÍMU FUNGOVÁNÍ A CO VŠECHNO PEČOVATELSKÁ SLUŽBA V NAŠEM MĚSTĚ PRO SVÉ KLIENTY ZAJIŠTUJE?

Hlavním posláním pečovatelské služby v našem městě je napomoci lidem žít co nejdéle v jejich domácím, přirozeném prostředí, se současným zajištěním jejich individuálních potřeb. Pečovatelská služba pomáhá lidem zapojovat se do běžného života a využívat jejich vlastních schopností a dovedností, aby mohli žít plnohodnotným životem ve své domácnosti, s co nejmenším omezením. Jedná se o terénní službu poskytovanou lidem žijícím na území města Lázně Bělohrad a v jeho spádových obcích (Brtev, Dolní Javoří, Horní Nová Ves, Prostřední Nová Ves, Dolní Nová Ves, Hřídalec, Lány a Uhlíře), a to přímo v jejich domácnostech. Cílem je podpora v činnostech, které již nejsou schopni sami, či s podporou rodiny, zvládat. Jedná se např. o pomoc při zvládnutí běžných úkonů péče o vlastní osobu, pomoc při osobní hygieně, poskytnutí stravy nebo pomoc při zajištění stravy. Dále o pomoc při zajištění chodu domácnosti, zprostředkování kontaktu se společenským prostředím, nákup potravin a základních hygienických potřeb. V neposlední řadě i o velice důležitý kontakt ve formě povídání si, jelikož převážná část našich klientů žije sama a nepřijde prakticky do styku s dalšími osobami. Pečovatelská služba není služba zcela bezplatná, úhrada za poskytovanou službu se účtuje podle skutečného času, který pečovatelka potřebuje k vykonání úkonu, a odvíjí se od částky 130 Kč/hod. Zajištění nákupu, praní, žehlení, dovoz oběda a fakultativní služby jsou pak účtovány v jednotkách za úkon, či za kilogram v případě praní prádla. Pro možnost využití pečovatelské služby je třeba nejprve vyplnit písemnou žádost, následně je provedeno sociální šetření v domácnosti žadatele a poté je sepsána smlouva o poskytování pečovatelské služby. Při sociálním šetření se žadatel domluví se sociální pracovníci na konkrétní formě pomoci, její četnosti a samotném průběhu. Z hlediska činnosti byla v roce 2018 poskytnuta péče 52 uživatelům, jejichž věkový průměr činil úctyhodných 84 let. Bylo rozvezeno celkem 6713 obědů a byla provedena péče v celkovém rozsahu 3489 hodin. Toto vše bylo v loňském roce zajištěno třemi pečovatelkami v době od 7:00 do 19:00 hodin, a to každý pracovní den v roce. Vzhledem k tomu, že hlavním cílem poskytování pečovatelské služby je trvalá starost o naše seniory, rozhodli jsme se, že od února

letošního roku naše služby rozšíříme na každodenní činnost a pro své uživatele budeme pracovat i o víkendech a to vždy v čase od 07:00 do 19:00 hod., vyjma státem uznaných svátků. Z tohoto důvodu je také třeba rozšířit řady pečovatelek. Od února se tedy budou o naše seniory starat 4 pečovatelky, které budou, v rámci možností, připraveny splnit vše potřebné, aby byli všichni spokojeni. Vzhledem k tomu, že při poskytování našich služeb spolupracujeme také s dalšími subjekty, zejména pak při dodávce a rozvozu obědů, chceme touto cestou velice poděkovat kuchařkám Základní školy K. V. Raise Lázně Bělohrad v čele s vedoucí školní jídelny paní Petrou Novotnou, ale také společnosti Lázně Bělohrad, a. s., od kterých pro naše uživatele odebíráme obědy, a je třeba podotknout, že velice dobře, protože si naši uživatelé tyto služby nemohou vynachválit. K této problematice jsme se zeptali odpovědné osoby za společnost Lázně Bělohrad, a. s., vedoucí stravovacích služeb Nadi Bajerové, která říká: „Lázně Bělohrad, a. s. poskytuje ve spolupráci s pečovatelskou službou města Lázně Bělohrad obědy seniorům ve městě a okolí. Naší prioritou je poskytovat klientům vyváženou a pestrou stravu připravovanou z kvalitních surovin. Objednání obědů a dotazy vyřizujeme na e-mailu bajerova@belohrad.cz nebo na telefonním čísle 493 767 450. Kompletní nabídku gastronomických služeb je pak možno také vidět na www.belohradvari.cz.“ Na závěr je ale třeba také zmínit ty, bez kterých bychom neměli o čem psát tento článek. Velké poděkování za to, jakou máme pečovatelskou službu, patří samotným pracovnícům Pavlíně Blimové, Ireně Bémové Percové, Michaelae Čechové a nově od února také Haně Kratěnové, která je novou posilou do našeho týmu. Velký dík také samozřejmě patří Lucii Sedláčkové, která činnost pečovatelské služby zastřešuje plánováním, a vedoucí odboru sociálních věcí Lence Bičíšťové, která nad celou službou drží ochrannou ruku. Nemohu také opomenout naše dvě zaměstnankyně, které si v současné době plní své mateřské povinnosti a bez kterých by naše služba také nebyla tím, čím je, a to jsou Eva Bičíšťová a Tereza Mejsnarová.

*Jan Pavlásek, místostarosta
foto: Tomáš Hons*

Starosta odpovídá

Nepřipravuje město prodej pozemků na výstavbu řadových garáží?

Město provedlo změnu územního plánu a rozšířilo plochu pro výstavbu řadových garáží podél železniční trati mezi ulicemi Barákovou a Karla Moora. Předpokládáme, že by zde mohlo vzniknout zhruba 8 garáží. Pozemky chceme na jaře rozdělit geometrickým plánem a poté nabídnout k prodeji.

Neuvažujete o prodloužení jednosměrky podél řeky Javorky na Třetí straně od Lázeňské ulice až na úroveň konce náměstí? Dnes je jednosměrka jenom po Macharovy ulici a plno aut jedoucích podél Javorky dovedou dopravní značky právě do Macharovy ulice a do zóny rodinných domů.

Zastupitelstvo města schválilo zpracování generelu dopravy na celou lokalitu od řeky Javorky až po Jínovu ulici a mezi ulicemi U Kačírků a Nerudovou alejí. Často zde řešíme problémy především s nevhodně zaparkovanými automobily. Nabízí se více způsobů řešení (zjednosměrnění ulic, zákazy vjezdu, zřízení parkovacích míst...), a právě generel dopravy zpracovaný odbornou firmou by nám měl říci, jakou cestou se vydat. Generel by měl být hotov ve druhé polovině letošního roku a následně bychom uskutečňovali doporučená dopravní opatření.

Na posledním zasedání zastupitelstva města jste projednávali prodej mnoha pozemků. To šlo o stavební parcely? Nikde jsem dopředu neviděl informace o jejich prodeji.

Na zasedání zastupitelstva města jsme neschvalovali prodej stavebních pozemků, ale zbytkových parcel do 100 m², které měli ob-

čané buď často nevědomky oplocené nebo si o ně chtěli zvětšit vlastní pozemky. Nešlo tedy o parcely pro výstavbu rodinných domů.

Byla bych ráda, kdyby se co nejdříve re-alizoval chodník z DNV (od čističky) směr Lázně Bělohrad. Zasllechla jsem, že se to již řeší, jestli je to pravda, to nevím.

Královéhradecký kraj připravuje rekonstrukci silnice II. třídy II/501 od železničního přejezdu u firmy Deprag CZ až k novostavbě firmy V – Garden ve směru na Hořice. V současné době probíhají projekční práce. Město se dohodlo s projekční kanceláří, aby současně zpracovala projektovou dokumentaci na výstavbu chodníku včetně odvodnění a veřejného osvětlení od firmy Amadea (bývalá Mileta) k parkovišti firmy Freudenberg (dříve Alucon). Chodník povede po pravé straně silnice. Vlastní realizace musí proběhnout v koordinaci s rekonstrukcí silnice a na výstavbu chodníku bychom chtěli využít dotaci ze Státního fondu dopravní infrastruktury. S výstavbou chodníku až k čistírně odpadních vod z řady důvodů (vlastnické vztahy, vysoké náklady...) v této fázi nepočítáme.

Chci se zeptat, zda někdy dojde na opravu chodníku od hasičské zbrojnice na Horní Nové Vsi směr bývalá prodejna Ilka.

Rekonstrukci chodníku na Horní Nové Vsi od hasičské zbrojnice k obchodu pana Štefana bychom chtěli uskutečnit v letošním roce. Máme hotové projekty, probíhá schvalovací proces a v nejbližší době budeme žádat o dotaci přes Místní akční skupinu Brána do Českého ráje na vlastní rekonstrukci tohoto chodníku.

Pavel Šubr, foto: Ladislav Stuchlík

ZM informuje

Poslední zasedání zastupitelstva města v roce 2018 se uskutečnilo **19. prosince** v kulturním sále hotelu Grand. Zastupitelé v úvodu jednání vzali na vědomí zprávu ze zasedání kontrolního výboru a zprávu z jednání rady města 14. 11., 28. 11. a 12. 12. Dále schválili prodej pozemků p. p.č. 44/35 v k.ú. Dolní Nová Ves, p. p.č. 4/43 v k.ú. Prostřední Nová Ves, p. p.č. 417/4 v k.ú. Hřídolec, p. p.č. 562/105 v k.ú. Lázně Bělohrad, p. p.č. 1278/4 a 1478/3 v k.ú. Horní Nová Ves a bezúplatný převod pozemků p. p.č. 600/4 a 600/5 v Tyršově ulici od státu na město. Poté schválili rozpočet města na rok 2019 ve výši příjmů 74.708.610 Kč a výdajů 86.751.160 Kč (rozdíl je pokryt finančními prostředky na účtech města) a střednědobý výhled rozpočtu města na roky 2018 až 2024. Zastupitelé rovněž vzali na vědomí rozpočtová opatření č. 10/2018 a 11/2018 schválená radou města, schválili rozpočtové opatření č. 12/2018 a pověřili radu města schválením posledního rozpočtového opatření za rok 2018 do výše 1,5 mil. Kč.

V další části programu zastupitelé schválili nový jednací řád zastupitelstva města, program zastupitelstva města na volební období 2018 až 2022, mimořádné odměny uvolněným členům zastupitelstva a peněžitá plnění členům výborů a komisí, kteří nejsou členy zastupitelstva města. Dále vzali na vědomí zřízení zvláštního orgánu města – přestupkové komise od 1. ledna 2019 a schválili termíny zasedání zastupitelstva města v roce 2019 a zřízení pracovní skupiny v oblasti dopravy ve městě.

Pavel Šubr

HODNOCENÍ ROKU 2018

Vážení spoluobčané,

tradičně jsem na začátku nového roku připravil hodnocení roku předcházejícího, tedy roku 2018. V něm si Česká republika připomněla několik významných výročí. Zřejmě tím nejvýznamnějším bylo 100. výročí konce první světové války a vzniku samostatné Československé republiky. Také v našem městě jsme si toto výročí připomněli, a to odhalením pomníku 20 padlým vojákům z Prostřední Nové Vsi v první světové válce, a dále vydáním publikace bělohradského rodáka Viktora Maye Pět let vojákem. Pietního aktu v Prostřední Nové Vsi se přes krajní nepřízeň počasí zúčastnilo velké množství lidí, za což bych chtěl všem poděkovat.

Dále se chci zmínit o zpravodaji Bělohradské listy. Vloni vycházely bez přerušení už 18. rokem a za rok předcházející byly oceněny Královéhradeckým krajem jako nejlepší obecní zpravodaj v rámci celobarevných zpravodajů. Občas slyším kritická slova na jejich úroveň, a proto bych rád vyzval všechny zájemce, aby se na vydávání Bělohradských listů podíleli a pokusili se ještě zlepšit jejich úroveň.

Hospodaření města za rok 2018 skončilo výrazným zůstatkem ve výši více než 40 milionů Kč. Důvodů bylo více – snažíme se vytvořit rezervu na stavbu nové radnice a úpravu severní části náměstí K. V. Raise, později jsme zahájili 2 investiční akce plánované na rok 2018 (revitalizaci Pardoubku a rekonstrukci „školičky“), nuceně jsme prodali akcie České spořitelny za více než 4,2 mil. Kč, rostou vybrané sdílené daně města atd.

Přesto jsme uskutečnili řadu investičních akcí nebo projekčně připravujeme akce nové. Vybudovali jsme další 2 sdružené kanalizační přípojky v Horní Nové Vsi, položili asfaltový koberec na několika komunikacích v Dolní Nové Vsi (směrem na Hrádek) a v Horní Nové Vsi (u hřiště a ke hřbitovu a po výstavbě 4 kanalizačních přípojek proti benzince, na Popluž a za posledním mostem přes Javoruku), provedli

revitalizaci a výsadbu zeleně podél řeky Javoruky, postavili nové chodníky v Dolní Nové Vsi od hasičské zbrojnice k bývalé Miletě, u parkoviště u základní školy a k Bažantnici, parkovací stání v ulici Třetí strana, provedli výměnu oken a dveří v části domu s pečovatelskou službou a v části kulturního domu ve Hřidelci, demolici domů č. p. 27 a 28 na náměstí K. V. Raise. Postupně rekonstruujeme bývalou školu v Brtvi, u níž vznikla terasa a dětské hřiště, hasičskou zbrojnicu v Dolní Nové Vsi, která má novou střechu a připravujeme i novou fasádu, a kulturní dům v Lánech. Řešili jsme závlahový systém na nově zrekonstruovaném a dostavěném sportovišti u Bažantnice, opravili a do parku v Prostřední Nové Vsi přemístili sochu Nejsvětější trojice, zakoupili dopravní automobil pro zásahovou jednotku Sboru dobrovolných hasičů Lázně Bělohrad, pokračovali v rekonstrukcích a opravách bytů a dalších budov v majetku města atd.

Bohužel u řady akcí se potýkáme s nezájmem nebo neplněním termínů ze strany dodavatelských firem. Příkladem je retoping atletické dráhy na sportovišti u základní školy, který místo v červenci provedla dodava-

V roce 2018 se uskutečnily komunální volby. I zde bych chtěl poděkovat všem, kteří k volebním urnám přišli a ve volbách vyslovili svou volbou vlastní názor. Není to tak samozřejmé, vždyť letos si připomeneme už 30. výročí „sametové revoluce“ v roce 1989, jejímž jedním z hlavních hesel bylo „svobodné volby“. Bohužel účast ani v komunálních volbách, které se bezprostředně týkají každého občana, není příliš vysoká. V našem městě volilo 59,45 % oprávněných voličů, ale v rámci celé České republiky nepřišlo k volbám ani 50 % voličů (konkrétně 47,3 %) a v některých městech se volební účast pohybovala jen těsně nad 20 % (např. v nedaleké Libáni 20,8 %). Z komunálních voleb vzešlo nové zastupitelstvo našeho města, v němž je 6 nových členů. Chtěl bych poděkovat končícím zastupitelům za jejich práci a městu popřát, aby činnost nového zastupitelstva směřovala ku prospěchu města a jeho občanů.

telská firma až na podzim. Do výběrového řízení na rekonstrukci „školičky“ u základní školy na jednu třídu družiny, zázemí pro venkovní sportoviště a oddíl národní házené se nám dokonce do prvního výběrového řízení žádná firma nepřihlásila. U revitalizace Pardoubku jsme museli opakovaně žádat o dotaci, takže akce začala až na podzim.

Projekčně připravujeme také rekonstrukci budovy České spořitelny na náměstí na malometrážní byty, vestavbu 4 bytových jednotek v bývalé škole v Brtvi, výstavbu chodníků v Dolní Nové Vsi od bývalé Milety k firmě Freudenberg a v Horní Nové Vsi podél silnice II. třídy, revitalizaci zámečského parku, výstavbu komunikací, chodníků a parkovišť ve vnitrobloku sídliště, řešíme možnost výstavby kanalizace ve Hřídenci. Největší připravovanou investicí je výstavba nového městského úřadu a úprava severní části náměstí. V lednu zasedala porota architektonické soutěže, která určila pořadí prvních návrhů. Po jednání s autory návrhů schválilo zastupitelstvo města uzavření smlouvy s architektonickou kanceláří, jejíž návrh skončil na 3. místě. V současné době architekti dokončují projektovou dokumentaci pro územní řízení.

Zastavit jsme naopak museli projekční práce na protipovodňových opatřeních v Dolní Nové Vsi, kde by navrhované řešení znamenalo vysoké náklady bez možnosti získat na většinu nákladů dotaci, a navíc jsme nezískali souhlas od Povodí Labe. Nechali jsme zpracovat také studie 2 variant řešení cyklostezky z Horní Nové Vsi do Dolního Javoří. Bohužel první varianta narazila na nesouhlas majitelů jednoho pozemku, druhá varianta po pozemcích města vedla přírodní památkou Údolí Javorky, s čímž zase nesouhlasily orgány životního prostředí.

Ve městě probíhala v roce 2018 výrazná investiční činnost – rekonstrukce zámku, nádražní budovy, dětské léčebny, budovy a sportovní haly bývalého SOU, úpravy vody a dalších budov ve městě, výstavba nových provozů firm Deprag CZ, V – Garden a ZEPO, rekonstrukce budovy bývalé „lesní správy“ na byty, výměna plynovodních rozvodů atd. Všechny tyto investiční akce přispívají k rozvoji našeho města a investorům za ně děkujeme.

Od 1. ledna převzaly technické služby provozování sběrného dvora. Došlo také k vybudování dalších stání pro kontejnery na tříděný odpad. Místní poplatek za komunální odpad zůstal i nadále ve výši 500 Kč na poplatníka a nebude zvýšen ani pro rok 2019.

Od 1. února došlo k rozšíření činnosti pečovatelské služby ve všední dny až do 19 hodin a na podzim schválila rada města další rozšíření činnosti pečovatelské služby od 1. února 2019 i na víkendy. Toto rozšíření je výrazně podpořeno krajskou dotací.

K 1. červenci došlo rozhodnutím Zastupitelstva Královéhradeckého kraje ke splynutí Středního odborného učiliště Lázně Bělohrad s Gymnáziem, SOŠ, SOU a VOŠ Hořice a vznikl nový subjekt Zemědělská akademie a Gymnázium Hořice – střední škola a vyšší odborná škola. V Lázních Bělohradě došlo ke zrušení 3 oborů (kuchař – číšník, zedník a podnikání) a ke zbylým 3 oborům (obráběč kovů, opravář zemědělských strojů a ošetřovatel) přibyl nový obor zemědělec – farmář. Uvidíme, co toto sloučení přinese, zatím uvedu 2 čísla - na podzim 2017 studovalo v Bělohradě 171 učňů, na podzim 2018 pouze 117. Přitom původním důvodem splynutí škol v Lázních Bělohradě a v Hořicích byl nízký počet učňů na SOU v Bělohradě a tím nerentabilita školy...

Rada města vyhlásila po 6 letech konkurzy na ředitele Základní školy K. V. Raise a Bělohradské mateřské školy k 1. 8. 2018. Post ředitele základní školy obhájil dosavadní ředitel Ing. Jaroslav Jirásko, MBA, ředitelkou mateřské školy se nově stala paní Eliška Sekotová, která nahradila paní Janu Feixovou, která se již do konkurzu nepřihlásila. Oběma ředitelům přeji v jejich práci hodně úspěchů a paní Feixové děkujeme za odvedenou práci ve funkci ředitelky mateřské školy.

Ve městě se uskutečnila opět celá řada kulturních akcí, které organizují Městské kulturní středisko nebo Městská knihovna, často ve spolupráci s akciovou společností Lázně Bělohrad. Akcím přálo mimořádně teplé letní počasí, takže divácká účast na tradičních akcích jako jsou Zahájení lázeňské sezony, Mezinárodní folklorní festival „Pod Zvičinou“, Strašidelná Bažantnice, proměnné koncerty v Bažantnici, Country festival Pod Hůrou, Bažantnice ještě žije, Slavnosti jablek a cibule a další koncerty a divadelní představení byla velice vysoká. Za zajištění akcí bych chtěl poděkovat všem organizátorům a divákům, a také Královéhradeckému kraji, který finančně výrazně podpořil jak folklorní festival, tak Zahájení lázeňské sezony.

Město kromě kultury podporuje i sport, sportovní akce a další volnočasové aktivity a zastupitelé města mají radost, jak hojně je např. využíván sportovní areál u Bažantnice, pumppark na Horní Nové Vsi nebo několik dětských hřišť.

V prosinci zastupitelstvo města schválilo rozpočet města na rok 2019 jako schodkový ve výši příjmů 74.708.610 Kč a výdajů 86.751.160 Kč. Rozdíl bude pokryt rezervou z minulých let a dotacemi. Téměř 30 milionů Kč je plánováno na investice, z nichž největší jsou revitalizace rybníku Pardoubek, rekonstrukce a zateplení školičky a příprava výstavby nového městského úřadu.

Závěrem mně, vážení spoluobčané, dovoluji, abych vám jménem svým, rady a zastupitelstva města a jménem zaměstnanců města popřál, aby pro vás byl začínající rok 2019 úspěšný a abyste ho prožili ve zdraví a spokojenosti.

*Ing. Pavel Šubr, starosta města,
foto: Ladislav Stuchlík, Václav Lejdar,
Alena Fléglová*

BĚLOHRADSKÁ KVÍTKA Tříkrálová

My tři králové jdeme k vám, štěstí, zdraví vínšujem vám... nese se městem při tradiční charitativní sbírce. Významný svátek, který připadá na 6. ledna, je slavností Zjevení Páně, dvanáctým dnem Vánoc a zároveň jejich vyvrcholením a koncem. Děti převlečené za Tři krále – Kašpara, Melichara a Baltazara – chodí dům od domu, zpívají a přináší požehnání v podobě křídou psaného nápisu K+M+B, což je zkratka latinského Christus mansionem benedicat: Kristus žehnej tomuto domu. Jak se chodí za Tři krále, mi povyprávěli – Marie a Anna Finkovy, Barbora Čížková, Dominika Pohlová, Lukáš Jirásko, Ondřej Kunt a Martin Bičičtě.

Úvodem by mě zajímalo, jak vlastně probíhá „nominace“ na Tři krále, jinými slovy, jak jste se k tomu dostali?

- Maruška** – Majda mně a Míše navrhla, jestli bychom nechtěly chodit za Tři krále, tak jsme řekly, že jo.
- Martin** – Já chodím už od svých osmi let každý rok. Kontaktoval nás pan Tomáš Jirásko, který je koordinátorem sbírky, a ptal se nás, jestli ještě letos budeme chodit.
- Barunka** – Mamky kamarádka volala, že oni nějak letos nemůžou, tak jestli bychom to nechtěli zkusit.
- Lukáš** – Chodím taky pravidelně jako Martin, takže už se se mnou počítá.
- Ondra** – V tomhle složení s Lukým a Martinem jsme chodili už v roce 2012. Vždycky se jenom zeptáme, kdy máme jít.

Co lidem přináší Tři králové?

- Maruška** – Ti opravdoví Tři králové přinesli Ježíškovi myrhu, kadidlo a zlato. My lidem dáváme kalendářiky a cukry.
- Martin** – Hlavně chodíme popřát lidem šťastný nový rok a přitom vybrat nějaké ty peníze na charitu.

Jak to vlastně máte rozdělené, kdo kam půjde? Kolik jedna skupinka zvládne navštívit domů?

- Ondra** – Já třeba bydlím v Lukavci, takže tam ještě pak chodím s babičkou a tam je přibližně sto domů. Objdeme si tak polovinu, dáme pauzu a druhý den jdeme ten zbytek.
- Martin** – Náš doprovod už ví... Chodíme stejné úseky každý rok a už víme, kde nám neotevřou, tak ty vynecháváme.

Kromě toho, že všude poctivě zpíváte, toho také dost nachodíte. Je to hodně náročné, jak vypadá takový den?

- Ondra** – My jsme letos měli štěstí tady s Martinem a Lukášem, že jsme chodili v pátek a v pondělí dopoledne a vozil nás Lukyho děda autem po okolních obcích. Procházeli jsme Svatojanský Újezd, Choťeč a Mlázovice.
- Maruška** – No od devíti do desíti jsme měli mši, pak jsme se převlíkli a rovnou šli.
- Barunka** – My jsme šli na faru, tam jsme se jenom ustrojili a vyrazili.

S jakými reakcemi se setkáváte?

- Ondra** – Já třeba osobně mám rád, když lidi otevřou a vidím, že jsou šťastný a už na nás čekaj. Potom jsou taky lidi, kte-

rý vůbec nevědí, o co jde, a doprovod to musí vysvětlovat. To je takový zvláštní, ale taky se občas stane, že nám otevřou a v průběhu zpívání zavřou. To je ale výjimečný.

- Lukáš** – No není to moc časté, setkal jsem se s tím asi dvakrát.
- Maruška** – U některých domů se svítilo, ale neotevřeli nám. Taky jsme zvonili u takového velkého baráku a vyšla z něj paní s takovým našťavaným obličejem, a ani nevím, kolik nám přispěla.
- Barunka** – Nám se taky stalo, že jsme zazvonili a lidi se zeptali: „Kdo je?“ A když jsme řekli, že Tři králové, tak už neotevřeli.
- Dominika** – V bytovkách se nám stalo, že nás pustili dole do vchodu, ale u bytů už nikdo neotevřel. To je takový divný.
- Martin** – Jak už chodíme roky po tom našem revíru, tak už víme, kde nám neotevřou. Letos jsme chodili i po obchodech na náměstí a tam se nám teda stalo, že nás v jednom nechtěli.

Jak štědrí jsou Bělohradáci? Všimli jste si třeba nejvyšší nebo nejmenší částky vložené do kasičky?

- Maruška** – Nám dal nejvíc pan ředitel.
- Martin** – Je to samozřejmě dobrovolné, ale nejvíc jsme dostali tisícovku.
- Anička** – Nejméně jsme dostali desetikorunu.
- Ondra** – Jak kdo. Třeba starší lidi přispívají docela hodně, pokud mají, ale taky se často omlouvají, že by chtěli dát víc, ale prostě nemůžou.

❁ **Lukáš** – Co jsem kdy zažil, tak jsme nejvíce dostali dva tisíce a nejmíň dvacku. Taky jsem si všimnul, že ty bohatší lidé dávají často menší částku, než ty chudší.

Co vás na tom těší nejvíce? Je u toho občasně i legrace?

❁ **Anička** – Baví mě zpívání.

❁ **Maruška** – Můžeme s kámoškou zpívat a nemusíme sedět doma u televize.

❁ **Martin** – Třeba minulej rok byl silnej vítr a ulítávaly nám ty koruny, tak jsme se docela nasmáli. Jinak mě baví to zpívání. Ten černej má vždycky sólo, a tak se s klukama provokujem a někdy to dáme a někdy ne. Je to zábava.

❁ **Barunka** – Baví mě, že tam jsem s kámoškou.

❁ **Lukáš** – Mně se na tom líbí, že nesedíme doma, a když chodíme dopoledne, taky ten pocit, že se ulejme a ostatní musej do školy (*smích*).

❁ **Dominika** – Zpívání a to, že se setkáme s kamarádama, který vidíme jednou za čas. Je tam i zábava, když se vám vysypou všechny cukříky ze schodů až dolů...

❁ **Ondra** – Tady s klukama je sranda. Letos jsme se setkali s takovým mladým člověkem, kterej vůbec netušil, o co jde. Když jsme mu to všechno vysvětlovali, tak na všechno říkal: „Jó, jasný. Nápis nad dveře? Jó, klidně...“ Ale pak nám taky v pohodě přispěl!

**Děkuji za rozhovor
a přeji úspěšný nový rok!**

TKS - VÝTĚŽEK SBÍRKY

Dobrý den,
předně chci Vám všem popřát vše nejlepší do nového roku, hodně zdraví a úspěchů.

Zasílám informaci k Tříkrálové sbírce 2019. V letošním roce činil výtěžek sbírky 67.921 Kč. Je to skvělý výsledek, za který patří dík nejen dárcům, ale také všem koledníkům, vedoucím skupinek a všem, kteří tuto dobročinnou akci podpořili. Prosím o vyřízení poděkování koledníčkům!

Vybraná částka byla 9. ledna odeslána na účet Charity ČR.

Ještě jednou děkuji všem za pomoc a podporu a ať se Vám v novém roce daří.

Tomáš Jirásko

Alena Flégllová,

foto: autorka, Jan Vaniš, Martin Zívr,

Růžena Bičíštová, Tomáš Jirásko

KE STOŠEDESÁTILETÉMU VÝROČÍ NAROZENÍ K. V. RAISE

V letošním roce 2019 je tomu právě 160 let, co se 4. ledna 1859 manželům Václavu a Kateřině Raisovým v Bělohradě narodil syn, budoucí učitel a spisovatel, člověk s velkým srdcem, Karel Václav Rais.

Dovolím si tuto skutečnost připomenout vzpomínkou, jak bylo toto jubileum připomenuto před šedesáti lety, tedy na sté výročí. Tehdy Bělohradští uctili toto jubileum především přestavbou bývalé zámecké oranžerie na Památník K. V. Raise, vydán byl ale i sborník „KAREL VÁCLAV RAIS – Studie, vzpomínky, dokumenty“. Jenže nevzpomínalo se jen v Lázních Bělohradě, ale třeba i na Hané, konkrétně v obci Jezernice u Lipníku nad Bečvou. Tam se v rámci oslav 100. výročí Raisova narození v roce 1959 rozhodli členové divadelního kroužku OB „Vlast“ sehrát vlastně nekoukou hru o pěti dějstvích „Zapadlí vlastenci“.

Práce to nebyla lehká, vždyť jen postav bylo 27, a to nepočítám, jak stojí v dobové zprávě: „děti, mládenci a panny – hudebníci“. Dlužno ovšem dodat, že už tehdy měli v Jezernici dost velkou divadelní tradici. Divadlo mělo už rok opravené jeviště, nad ním osvětlovací můstek,

15 reflektorů, novou oponu a modrý horizont. A co se herců týkalo, mnozí o sobě říkali „že mají to komediantství v krvi“. Ale i tak byly s nastudováním jistě potíže. Dva příklady za všechny: režisér Z. Suchánek byl sice člověk klidný, ale strašně se rozčilil, když lidé nechodili na zkoušky. V tom případě musel totiž sám číst role za ty chybějící. Naštěstí se nikdy nestalo, aby musel číst celou knížku sám. Nakonec vždycky někdo přišel.

Jindy se zase na zkoušce ozvalo:

„Kde je Honza Šmíd?“

„Pst!!!“ – studuje roli.

A opravdu. Představitel myslivce Honza seděl v koutku a četl.

Pak mu ale knížku vzali a nestačili se divit. Kniha se jmenovala „Bezhlavý jezdec“ a vydalo ji státní nakladatelství dětské knihy v roce 1958.

Ale i přes tyto nesnáze se jezerničtí ochotníci přenesli, a tak mohli místní i přespolní 28. února večer a 1. března 1959 dopoledne spatřit plody jejich práce, aby si tak připomněli slavné sté výročí narození bělohradského rodáka K. V. Raise.

Jiří Hanuš

O ZAČÁTKÁCH I ROZKVĚTU

našich lázní Annemariánských

Prvním, kdo přišel s myšlenkou založit v Bělohradě lázně, byl MUDr. Ludvík Hornov (narozený roku 1847). Do Bělohradu přišel v roce 1874 k tehdejšímu majiteli panství Mxmiliánu rytíři Dormitzerovi, továrníku a prezidentovi obchodní a živnostenské komory v Praze. Dr. Hornov úspěšně používal místní rašeliny jako léčebného prostředku, navíc mu majitel panství na svůj náklad umožnil studium léčebných zařízení v tehdy již proslulých Karlových Varech a Mariánských Lázních. Této zkušenosti mělo být využito ke zřízení místních lázní. Vážná choroba majitele panství zapříčinila, že této zkušenosti nemohlo být využito v plném rozsahu. Byly postaveny alespoň malé lázničky na sádkách. Ty byly později upraveny a rozšířeny a staly se základem lázní bělohradských.

Roku 1883 přešlo panství do vlastnictví Anny hraběnky z Asseburgu, rozené paní z Kleistů, jak zněl její titul. Tato duchem osvěcená paní se stala zakladatelkou Anenských slatinných lázní v Bělohradě. Byla upozorněna na mocná ložiska rašeliny v hraběcí bažantnici,

ci, která se rozkládá na ploše 16 ha ve vrstvě 3 m. Složení místní rašeliny bylo zjištěno jako ideální pro léčení chorob pohybového ústrojí. Pro užívání teplých rašelinných koupelí byl upraven malý lázeňský domek. Jak jest psáno, prvním pacientem byl c. a k. major Schubert, který mnoho let trpěl těžkým revmatismem a léčbu ve zdejších lázních pokládal za úspěšnou.

Věhlas lázni se šířil, úspěšně vyléčených pacientů přibývalo, proto se paní hraběnka rozhodla, že zřídí větší a všem moderním požadavkům vyhovující lázně. Vystavěna byla lázeňská budova ve švýcarském stylu, která se sestávala ze středního dílu a dvou postranních křídel. V této podobě ji známe dosud, tvoří základ současného lázeňského areálu. Zde se prováděla lékařská vyšetření, masáže i koupele. Nabízeny byly koupele uhličitě, slatinné a dokonce i říční, pravděpodobně z dodávky vody z Javorky.

Další novinkou bylo zřízení Anna Mariánského pramene arzenoželezité kyselky, jehož bylo využito k pitné kúře i k úpravě uhličitě

- kyselinných koupelí, zejména při bledničce, nedokrevnosti a poruchách činnosti nervů. Působení slatinných koupelí je velmi komplikované a již od počátku lázní byly procedury prováděny pouze na základě lékařského vyšetření podle individuálního stavu pacienta.

Ve dvacátých letech minulého století ordinovali ve zdejších lázních tyto lékaři:

MUDr. Alois Mindl, první lázeňský lékař

MUDr. Josef Lelek, lázeňský lékař

MUDr. Josef Peluněk, odborný lékař a specialista pro ženské choroby

MUDr. Josef Kysela, státní obvodní a lázeňský lékař

Lékárna „U České koruny“ byla k dispozici pod vedením Mag. Pharm. Františka Černocho, dědečka současné majitelky lékárny Mag. Pharm. Dr. Jany Roušarové.

Proslulost lázní se šířila i vzhledem ke své zeměpisné poloze. Městečko leží ve výšce 297 m n. m., je chráněno 300 - 500 m vysokým horským hřbetem porostlým listnatými a jehličnatými lesy. Vzhledem k této kryté poloze se dá předpokládat během lázeňské sezóny stejnoměrná teplota bez velkých výkyvů. Ve dvacátých letech minulého století byla naměřena letní průměrná teplota 14 °C. Lázně byly označeny za výborné léčivé místo s lesním podnebím.

A to naši předci ještě netušili, jaký zájem o lázně nastane v dalších letech: Zatímco v roce 1887 bylo provedeno 1873 koupelí pro 240 pacientů, v roce 1910 to bylo 9045 koupelí pro 925 pacientů a v roce 1925 už to bylo 12470 koupelí pro 1290 pacientů.

Bělohradské lázně měly a mají ještě něco navíc. Je to Bažantnice. Co se o ní psalo v Lázeňském průvodci v roce 1926:

„Bažantnice - veliký úplně rovný les je přeměněný v nádherný lázeňský park o rozloze 600 000 m², s pěknými cestami a odpočívadly. Z jedné strany hra-

ničí bezprostředně s lázeňskou budovou, která je zařízena veškerým moderním komfortem, z druhé strany se zalesněnými pahorky, jež poskytnou vzácně krásnou příležitost k pěším túrám, neboť se jimi vinou úpravné cesty různé míry stoupání.“

Posudme, co pro nás zůstalo z tehdejšího právem opěvovaného parku do nynější doby.

S rozvojem lázní nastal i rozvoj města. Vyžádal si to zájem o lázně ze strany pacientů, ze strany města to byla výzva vytvořit podmínky pro to, aby se Bělohrad stal Lázněmi v pravém slova smyslu. Byly budovány lázeňské hotely a penziony, které sloužily k ubytování nejen lázeňských, ale i letních hostů, případně celým rodinám. Ty se v mnohých případech každoročně vracely a patřily k letnímu koloritu města.

V roce 1926 sloužily k ubytování i stravování tyto objekty:

Zahradní vila Esplanade, Vila „U lázní“ - nyní Karluška, Lázeňský hotel na náměstí - později radnice, Hotel U lázní - nyní Janeček, Vila Zátíší - později pošta, nyní bytový dům, Hotel Dědek - u mostu, Hotel Hloušek - na náměstí, nyní bar, Hotel Bohumilka, Hotel U bílého hradu - u nádraží. Jako součást lázní byl v roce 1936 vystavěn v moderním slohu hotel Grand stavitelem Malinou z Hořic. Je dominantou lázní i jejich ozdobou.

Hotely i penziony prosperovaly, ale zájmu klientů nestačily. V privátních domech byly zřízovány byty pro lázeňské hosty.

Ve dvacátých letech jich bylo registrováno kolem 50. I zde si mohli zájemci o ubytování vybrat z poměrně pestré nabídky a z poměrně přijatelných cen ve srovnání s jinými lázeňskými místy. Po dobu lázeňské sezóny od května do září se cena za pokoj pohybovala od 5 Kč do 12 Kč za den a noc. Rozhodující byla např. vzdálenost od lázní, na ceně získaly objekty se zahradou, balkónem, koupelnou nebo dokonce s klavírem. Příplatek za vytápění činil 4 Kč denně. Bylo si z čeho vybrat.

Cenik paušálního léčení:

Na účet nemocenských pojištěných 21 denní pobyt a léčení činilo 900 Kč, pense denně za osobu 25 Kč.

Léčení soukromých osob mimo pojišťovnu činilo 1 050 Kč, pense denně za osobu 27 Kč.

Paušální 21 denní pobyt bez léčení činil 620 Kč, pense denně za osobu 27 Kč.

Pensí se rozumělo ubytování a strava v hotelu nebo v restauraci.

Pro lázně i pro město byla výhodou i vlaková spojení, ve stanici zastavilo denně 13 vlaků nebo rychlíků. Ke všem denním spojům byla přistavena auta nebo kočáry, které pacienty dopravily na místo ubytování. V Průvodci se píše: „Majitel hotelu U lázní pan Vlach nechal pacienty od vlaku přivážet svým omnibusem.“ Obrázek nebyl přiložen. Je patrné, že klienti volili častěji veřejnou dopravu než - ti majetnější - vlastní automobil. O kolik problémů byli ušetřeni pacienti i místní obyvatelé, kteří nemuseli řešit parkovací místa!

Hosté lázní zde byli spokojeni i po kulturní a společenské stránce. Přispívala k tomu opět Bažantnice, která poskytovala celodenní vyžití i náročnějším klientům. Kromě tradičních nedělních koncertů se konaly v zahradní restauraci taneční večery, většinou třikrát týdně. A hudba, ta nebyla ledajaká. Před druhou světovou válkou sem vlakem zajížděla vojenská hudba Argonského pluku z Jičína. Ta šla z nádraží v pochodové sestavě a přitom vyhrávala. Zejména po 2. světové válce se zde vystřídaly orchestry zvučných jmen s populární moderní taneční hudbou. Do paměti tehdejších posluchačů se zapsal zejména orchestr Jiřího Sternwala, tehdejšího autora hudby k mnoha českým filmům. Byla to hudba k tanci i poslechu - a byla krásná...

Vystupovali zde i známí zpěváci, přijížděli sem i populární herci i jiné osobnosti kulturního života.

Jednou z prvních pacientek byla spisovatelka Eliška Krásnohorská, která se zde mohla setkat s K. V. Raisem, který sem přijížděl každoročně na rodinnou dovolenou. I náš spisovatel byl pacientem zdejších lázní.

Město samo a jeho obyvatelé přispívali ke kulturnímu rozvoji města. Ochotnický spolek „Raisovo ochotnické divadlo“ pořádal divadelní představení a každoročně propůjčoval své jeviště v Lázeňském hotelu některé divadelní společnosti. V tomto sále bylo provozováno i kino. V zahradě Lázeňského hotelu (před schody) se za příznivého počasí konaly třikrát v týdnu hojně navštěvované koncerty vojenské kapely. Za nepříznivého počasí v sále hotelu.

Pro sportovně založené hosty byly k dispozici v Bažantnici 2 tenisové kurty, kde se každou neděli v sezóně odbyvala meziklubová tenisová utkání. I zde se objevily tehdy populární hvězdy společenského, kulturního i sportovního života, které se zasloužily o popularizaci místních lázní i města samého. A pokud si dovolím posunout život na bělohradských kurtech do třicátých let minulého století, tak se město mohlo v té době pyšnit návštěvou legendárního mistra světa v tenise Karla Koželuha.

A jak šel čas, měnila se situace nejen v lázních, v celé zemi, ve světě, v životě každého občana. Dá se ale říci, že lázně prosperovaly v každé době, ovšem v jiné podobě a samozřejmě s jinými lidmi. Ať se jim daří i nadále!

Hana Friedrichová, foto: archiv

V článku byly použity údaje z Průvodce lázeňským hostům z roku 1926 zpracované podle Dr. Bedřicha Presla, jehož základní informace pocházejí z roku 1891 (a v nepatrné míře převzaté i vlastní vzpomínky)

Annenské slatinné lázně
v Bělohradě v Čechách,
 (stanice poštovní a severozápadní dráhy).
Zahájení sezony 2. květnem.
 Skvělé výsledky i v těžkých pádech: Rheumatismu, dny (Gicht), čívních nemocí (Ischias), exudatů atd., též
4767
krásné letní sídlo.
 Pobyt levný, krásné okolí, mírné ponebí se vzduchem ozonoplým. Od 1. května velmi příhodné rychlovlaky směrem Vídeň, Praha-Trutnov a zpět. — Brožurka k dostání v J. G. Calvého knihkupectví v Praze.
 Dotazy zodpoví ochotně lázeňský lékař pan MUDr. Mindl v Bělohradě.
Správa lázní.

Současné a zaniklé rybníky BĚLOHRADSKA 2/3

RYBNÍKY NAPÁJENÉ BRTEVSKÝM POTOCEM

Potok pramení ve stráni na okraji lesa ve studánce zvané U Salvátora, hned nad brtevskými Betlémem. Protéká pak podle silnice celou vsí, a i když se nezdá, dokáže se po přívlových deštích rozvodnit, ve vsi způsobit škodu a nadělit velkou povodeň Šárovcově Lhotě.

11. PARDOUBEK

Tento starobylý a jistě nejméně 400 let existující rybník je prvním z rybníků napájených právě jmenovaným potokem. Ponejprv je jako **Pardoubek** výslovně jmenován v kupní smlouvě z r. 1637¹⁾ a ještě v minulém století nám a našim lázeňským hostům sloužil jako koupaliště. Však poté, co Češi se změnou režimu mohli konečně svobodně cestovat po světě a podlehli kouzlu průzračného moře, koupaliště upadlo, až zaniklo. Dnes však je umožněno díky úžasnému a realizovanému nápadu i malým dětem obejít suchou nohou celý rybník kolem dokola a pokochat se pohledem, ba i dotykem dřevěných figur rozestých kolem.

Pardoubek byl po celé generace využíván k výrobě ledových bloků k chlazení piva do ležáckého sklepa bělohradského pivovaru a i do sklepů bělohradských hospod a převzal tak úlohu zrušeného rybníka Sklepníka, který býval níže po proudu potoka.

Pardoubek

Sklepník
Cesnička k tenisu – bývalá hráz

Kamenný stůl

Nelze ani opomenout to, že zatímco Javorka byla místem nešťastných utopení hlavně malých dětí, tento k městu nejbližší rybník byl **místem nejčastějších sebevražd**. Tak se v něm ze sebevražděných pohrutek na sv. Martina 11. 11. 1882 utopil i devětašedesátiletý **bělohradský ponocný Blažej Bubák** z ul. Harantovy č. p. 22, pradědeček tenisty Z. Hofmanna a rodiny Vaňurových z ul. V Japonsku. Ten mimo úředně stanovených ponocenských povinností plnil i své osobní, dojednané povinnosti a za nějaké to pečivo každou noc ještě dlouho před svítáním klepáním na okno budil pekaře **Antonína Vlachy**, který přespával v dílně v přízemí domu č. p. 115 na náměstí. Tak až někdy budete hostem v restauraci hotelu U Kapra a sedět poblíže krbu, budete přesně tam, kde kdysi byla pekařská dílna s pecí, v ní díže, ošatky a pytle s moukou a kde u okna spával pekař Vlach. Dnes i on spí již na věčnosti v hrobce u zdi hřbitova oproti Sehnalově hospodě.

12. SKLEPNÍK, ČI V OBOŘE U VRAT

Dávno již neexistující rybník **Sklepník**, který byl nazýván též **V Oboře u vrat** se nacházel v západní části Bažantnice v dnes zalesněném prostoru nad fotbalovým hřištěm a tenisovými kurty. Napájen byl odtokovou vodou z Pardoubku. Své jméno získal podle toho, že v zimních měsících sloužil k těžbě ledu pro sklepy bělohradského pivovaru

a hospod na panství. Ponejprv je výslovně jmenován jako Sklepník v kupní smlouvě z r. 1637¹⁾, ale již v l. 1764-8 neexistoval²⁾ a v těžbě ledu jej nahradil Pardoubek. Dodnes se z něho zachovala jeho hráz, po jejíž koruně vede pěšina od Wagnerovy vily do Bažantnice procházející nad fotbalovým hřištěm a nad všemi tenisovými kurty. A tam, kde kdysi bylo dno, byl kdysi **k odpočinku lázeňských hostů postaven kamenný stůl s lavicemi**. Dnes již k odpočinku neslouží, byl zničen a zbylo z něho pouze torzo.

13. VELKÝ BĚLOHRADSKÝ, ČI JEN BĚLOHRADSKÝ

Na stejné vodě jako oba rybníky předchází a navíc na potoku Dubovci byl zřízen rybník zvaný **Velký bělohradský**, který se nacházel hned pod současným sportovním areálem tenisových kurtů a fotbalových hřišť. Ponejprv je jmenován jako **Velký bělohradský** v kupní smlouvě z r. 1637¹⁾ a byl jedním ze šesti kaprových rybníků bělohradského panství. Hráz jeho se zachovala do současnosti a po její koruně vede cesta z Dolní Nové Vsi k Novému dvoru a na Byšička. Zanikl před r. 1841 a jeho dno je v současnosti většinou zamokřenou loukou.

Hráz se v srpnových dnech r. 2017 stala **dějištěm běsnění sedmdesátiletého násilníka Petra Jansy z D. N. Vsi odsouzeného za pokus o vraždu na 10 let**, při čemž jeho násilnému jednání mimo manželského páru neunikla ani kamenná „boží muka“ stojící tam na začátku hráze. Ty v r. 1851 nechali na svůj náklad postavit hluboce věřící a bezdětní manželé **František Cerman** (*1793) s manželkou **Barborou** (*1802) bydlící až do své smrti v nedalekém domku č. p. 42.

RYBNÍKY NAPÁJENÉ POTOCEM DUBOVCEM

Potok Dubovec pramení nad Bukovinou, na zamokřené louce vedle chalupy č. p. 14, protéká touto vsí, míjí Vřesník a napájí starobylý a do současnosti zachovaný rybník Hluboký. Potok byl kdysi jmenován **Roklička**.

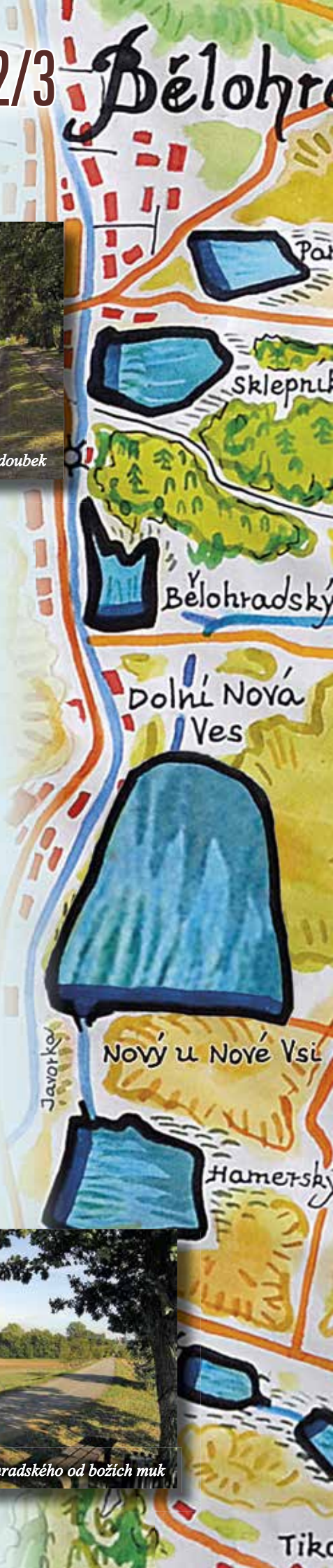
14. HLUBOKÝ

Rybník se nachází v údolí potoka Dubovce mezi lesem Mlaka a Bulicí, pod brtevskou osadou Na Brdiku.

Byl to kaprový rybník ponejprv výslovně jmenován jako **Hluboký** v kupní smlouvě z r. 1622³⁾, kdy ještě patřil k panství Pecka. Až o 2 roky později byl Albrechtem z Valdštejna převeden k bělohradskému panství.

Hráz Velkého bělohradského od božích muk

Hluboký z hráze

Rybník byl cílem častých procházek Bělohradčáků a lázeňských hostů a i na tomto rybníku bylo zřízeno koupaliště a půjčovna lodiček. Odtud pak nebylo daleko na Byšičky, či do osady Na Brdík do **Špůrovy hospody** (dnes stavení vlastní pan Kubát), kde hrávala muzika a která byla vyhlášená dobrým pivem a místní specialitou, **syrečky z kozího mléka nakládanými s kořením a cibulí v pivě**. Podávaly se s chlebem a byla to náramná pochoutka typického oděru, vyráběná „kozičkáři“ běžně na Vřesníku, či v Tetíně a i jinde v okolí. Ne každý je měl rád. Mezi ně patřila i dcera hostinského Špůra, již zesnulá paní **Marta Rumlerová** (*1916), manželka bělohradského krejčího Rumlera. Ta totiž ještě jako svobodná děvče po mnoho let na příkaz otce syrečky vyráběla a ošetřovala, a to od podojení koz až do jejich vyžrání. Kdo by se jí divil.

15. NEVELKÝ, DNES BYŠIČKA

Další z kaprových rybníků na Dubovci byl rybník zvaný kdysi **Nevelký**, který je též ponejprv zmiňován v r. 1622³⁾, protože i on až do r. 1717 spolu s Novým dvorem a kostelíkem Na Byšičkách patřil k peckovskému panství, než byl přikoupen k panství bělohradskému. Posléze koncem 18. stol., či začátkem 19. stol. zanikl a obnoven pod jménem Byšička byl v padesátých letech minulého století. **A je to tak dobře, protože s prastarým dubem při hrázi ke koloritu tohoto, pro Bělohradčáka kultovnímu místu, patří.**

16. NOVÝ U NOVÉ VSI

Následující rybník z doby jeho existence byl nazýván **Novým u Nové Vsi**, či později u Bělohradu a stejně tak jako oba rybníky předchozí původně patřil k panství Pecka. I on byl k majetku bělohradského panství připojen v r. 1717 a již v polovině stol. 19. neexistoval.

Po koruně jeho do současnosti dochované hrázi vede polní cesta od „Doleního dvora“ směrem na Byšička. **Rybník svojí rozlohou patřil ve své době k největším. Byl asi třikrát větší než Zákopský a jeho hladina dosahovala skoro až k hrázi výše zmíněného rybníka Velkého bělohradského.**

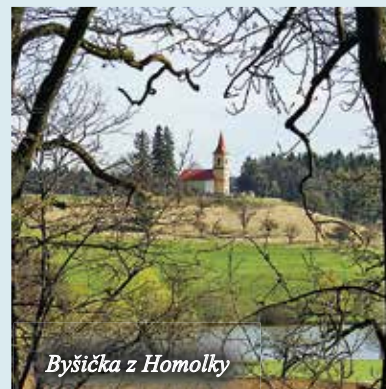
17. ZÁHRADSKÝ, PAK HAMERSKÝ

Již neexistující rybník se nacházel při silnici z D. N. Vsi do Černína v místech za dnešní budovou bývalého Hamerského mlýna. Jeho hráz ve tvaru do široka rozevřeného oblouku hrádila rybník jen na západě a kousek na jihu a pak splýnula se zvýšeným terémem východního břehu. Západní část hráze s vozovou cestou po její koruně se dochovala do současnosti jako nad okolím mírně zvýšený a kolmo od silnice k severu směřující dvojřad starých dubů, které ke zpevnění obou stran hráze byly tam před staletími vysázeny.

Ponejprv je rybník výslovně jmenován jako **Záhradský** v kupní smlouvě z r. 1622³⁾ a tehdy patřil k panství Pecka. Jméno získal zřejmě podle toho, že kolem něho vedla silnice na Hradec Králové, tedy silnice **hradecká**, či **hradecká**, a protože se rybník rozléval „za hradeckou“, říkalo se mu **Záhradský**. Z mlýna, který byl kdysi postaven pod hrázi, byl těsně po r. 1624 Albrechtem z Valdštejna zřízen hamr ke zpracování surového železa k výrobě zbraní pro jeho armádu.

Příhoda, která je spojena s tímto rybníkem, se zapsala do života a následně i rodové linie Antonína Čípa (*1829, †1916), pradědečka bělohradské rodiny Čípových z ul. U Bažantnice. Antonín se narodil v Uhlířích a v létě r. 1847 jako výrostek plnil za rodinu robotní povinnost při polních pracích u Hamerského rybníka. Spolu s ním robotovali i další jeho vrstevníci, a protože bylo horko, kluci neodolali a místo roboty se koupali v rybníku. Na potvoru je chytil dráb, a protože delikventi si z něho nic nedělali a posmívali se mu, následovala ze strany drába výhrůžka – že ještě uvidí. A stalo se. Hned na počátku r. 1848 byl Antonín odveden k armádě a jako příslušník těžké jízdy kyrysníků sloužil ve Vídni. Odkud pak ještě téhož revolučního roku se svojí švadronou jako stafáž doprovázel císaře Ferdinanda I. „Dobrotivého“ na jeho útek do Olomouce. Byl velice hrdý na to, že na koni jel přímo vedle kočáru s císařem, kterého měl ve velké úctě a o něm nikdy nemluvil jako o císaři, ale nazýval jej výhradně „zeměpánem“. Utrpěl několik zranění šavlí a na počátku r. 1856 byl z armády po osmi letech služby jako vysloužilý propuštěn. Potom na chalupě č. p. 10 v Lukavci s hospodářstvím pomáhal o víc než devět let starší vdově Anně Rychterové a protože byl pracovitý a urostlé postavy, oblíbila si jej vdova natolik, že ještě v tom samém roce, měsíc před slehnutím si jej vzala za manžela.

Je též zaznamenáno, že poslední kdo se v tomto rybníce utopil, byl tříadvacetiletý **Jan Hrnčář** z bělohradské Třetí strany č. p. 52, kterého dne 3. července 1859 při koupání „ranila mrtvice“. Rybník byl vysušen a přeměněn na pole krátce po r. 1874. Mlýn však neskončil, ale mlelo se v něm vesele dál, protože k mlýnu byl vrchností zřízen dlouhý náhon s vodou z Javorky.

Byšička z Homolky

Nový u N. Vsi z hráze

Prostor bývalého rybníka a Hamerský mlýn

Josef J. L. Špůra
kresba: Petr Stuchlík, foto: autor

1) Kupní smlouva ze dne 29. 7. 1637, kterou bělohradské panství od Jana Jindřicha de Saint - Julien koupil hrabě Vilém Lamboy z Cortesheimu

2) Není zakreslen na mapě 1. vojenského mapování, tzv. Josefského z l. 1764 - 68

3) Kupní smlouva ze dne 1. 11. 1622, kterou vdova Salomena Harantová koupila dříve zkonfiskovaný majetek po svém popraveném manželovi Kryštofu Harantovi z Polžic a Bezdružic

Pět londýnských zastavení

V listopadu loňského roku jsem se společně s Jiřím Fikarem zúčastnil stáže na londýnské základní škole Berrymede Junior School. Týdenní stáž byla součástí tříletého projektu Univerzity Jana Evangelisty Purkyně Ústí nad Labem „Škola pro všechny: Inkluze jako cesta k efektivnímu vzdělávání všech žáků“, kterého se naše škola účastní jako partner. Stáže se zúčastnilo celkem 9 učitelů a 3 ředitel z celé ČR. Pro čtenáře BL jsem si připravil několik postřehů a zážitků z tohoto pobytu.

1. zastavení

BRITSKÝ ŠKOLSKÝ SYSTÉM

Povinná školní docházka je ve Velké Británii od pěti let, ale protože se odvíjí od data narození dítěte, často do povinného školního vzdělávání nastupují děti ještě čtyřleté. Končí v 16. letech. Děti do dosažení věku povinného školního vzdělávání mohou být buď doma, chodit do školky či dětského centra nebo využívat „hlídací“ služby, které dětem od tří let stát platí až do výše 15 hodin týdně. Některé školy otevírají pro děti od čtyř let přípravné ročníky.

Základní školy - primary schools - se dělí na dvě věkové skupiny (ne na každé základní škole jsou obě). Infant school pro děti ve věku 5 - 7 let a junior school pro děti ve věku 7 - 11 let. Po primary school žáci nastupují do secondary school, kterou končí v 16 letech absolvováním státní závěrečné zkoušky z pěti až deseti předmětů (certifikát GCSE). Po secondary school si studenti nejčastěji volí tzv. further education neboli další vzdělávání, které připravuje studenty na studium na univerzitě. V této

fázi už student ví, kterou univerzitu by chtěl absolvovat a toto vzdělávání ho připravuje asi v pěti oborech s ohledem na to, co půjde dál studovat. Nejčastější volbou je bakalářské tříleté studium, univerzity ale nabízejí i navazující magisterská a doktorandská studia. Ve Velké Británii nemají klasická učiliště, na řemesla se žáci připravují na secondary school. Státní školství je v období povinné školní docházky hrazené státem, vyjma soukromých škol, které jsou placené. Tyto školy státní systém doplňují o celou řadu alternativ. Britský systém je poměrně variabilní a složitější než u nás.

2. zastavení

UČITELÉ

Učitelské povolání je ve Velké Británii stále poměrně prestižní. Učitelský plat ve výši 29 000 liber ročně řadí učitele mezi skupinu s příjmem nad britským průměrem. Nároky na učitele jsou podobné jako u nás, musí mít univerzitní vzdělání s potřebnou kvalifikací. Pracovní doba učitele je oficiálně 35 hodin týdně, z toho 20 hodin přímé výuky, ale ve skutečnosti učitelé pracují 50 - 60 hodin týdně, protože kromě příprav na hodiny a dalších činností, které zná i český učitel, daleko častěji komunikují s rodiči (především na individuálních schůzkách), a je od nich vyžadována pravidelná

reflexivní činnost, mnoho analýz a dotazníků a náročné celoživotní vzdělávání.

Profesionalita učitelů byla zřejmá na každém kroku na škole, kromě jejich neustálého úsměvu pracovali všichni skvěle s interaktivními tabulemi a se čtyřlennými skupinami žáků. Metody na ztišení žáků a udržení jejich pozornosti byly pestré, účinné, bez zvyšování hlasu, hodiny byly pestré střídáním činností a byl patrný partnerský přístup. Ve třídě pracují nejméně dva, ale spíše více pedagogických pracovníků, třídy se naplňují do počtu cca 25 žáků.

Vyučovací hodina trvá 60 minut (přestávky bez rozdílu 15 minut), vyučování začíná v 9.00 a končí v 15.30 hodin. Na Berrymede Junior School jsem viděl mnoho učitelů a dalších zaměstnanců se zřejmě nebritským původem nebo potomků přistěhovačů. Na škole pracuje asi třetina učitelů - mužů.

3. zastavení

ŽÁCI

Berrymede Junior School leží v multikulturní londýnské čtvrti a 85 % žáků této školy nemá angličtinu jako svůj rodný jazyk nebo jazyk, kterým se mluví v rodině. Na vlastní oči jsem viděl fungující inkluzi s maximální pod-

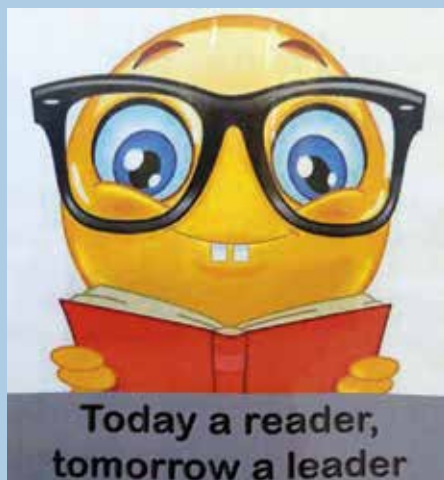
porou žáků, kteří se v daném kulturním a jazykovém prostředí neorientují. Na škole probíhalo vzdělávání v angličtině ve „výkonnostních“ skupinách, kam byly zařazovány děti podle schopnosti porozumět a domluvit se anglicky, nezávisle na věku. V dané skupině byl žák po dobu, než splnil školní test, který mu umožnil postoupit do vyšší skupiny angličtinářů. V ostatních předmětech je žákům poskytována podpora od asistentů nebo učitelů v tandemu, paralelně s činnostmi ve třídách pracují intervenční skupiny (škola měla několik místností k tomu určených), kde žák, který nestíhá na hodinu nebo se necítí komfortně, může pracovat ve skupině s podobně naladěnými žáky v intervenční místnosti. Autističtí žáci jsou na škole plně integrováni. Žáci poměrně často vytvářeli skupiny podle zájmu nebo schopností, nikoliv podle věku. Nenosi žádné pomůcky ani potřeby z domova, vše si ponechávají ve škole, do školy chodí pouze s batůžkem se svačinou.

Na britských školách mají žáci uniformy a musím konstatovat, že se mně tento zvyk zalíbil. Arabské dívky měly své šátky i ve školní uniformě, šátek nesundávají ani při tělesné výchově. Ve škole se žáci neprezouvali, neměli ani šatny. Na této škole měli žáci zakázané mobily.

4. zastavení

BERRYMEDE JUNIOR SCHOOL

Škola se nachází na sídlišti obývaném sociálně slabšími rodinami, což jsou převážně cizinci, a navštěvuje ji cca 360 žáků. Počet zaměstnanců je 60, na škole pracuje mnoho asistentů, speciálních pedagogů a psycholog. V tomto vidím zásadní rozdíl ve srovnání s mou školou, kde máme 410 žáků a 33 pedagogické pracovníky včetně asistentek. Podmínky pro vzdělávání žáků byly v britské škole personálně nesrovnatelně lepší. Tato státní škola má žáky ve věku 4 - 11 let a je zřízená samosprávou (londýnskou čtvrtí Acton). Paní ředitelka Lubna Khan je ve funkci 15 let, do funkce ji jmenuje osmičlenná komise, ve které má hlavní slovo zřizovatel. Funkční období ředitele není časově omezené a ředitel zůstává ve funkci až do důchodu, pokud není odvolán pro vážné pochybení. Ředitelé na britských školách neučí, paní Khan dle svého uvážení pracuje s někte-

rými skupinami dětí. Školu kontroluje každé tři roky státní inspekce. Škola má dvě budovy, nemá vlastní sportovní halu a tělocvična je spíše takový gymnastický sál s žíněnkami, kruhy a nějakým posilovacím náradím, míčové hry se tam hrát nedaly, kolektivní sporty se vyučují v pronajatých prostorách. Žáci dostávají ve škole oběd, 35 % ho má z důvodu svého sociálního postavení zdarma. Oběd probíhá v sále, který se běžně využívá k výuce, ale v době oběda se v něm rozestaví jídelní soupravy (skládací stoly a židle) a z jídelny se v ohřívačích přiveze jídlo. V nabídce bylo vždy běžné evropské jídlo, ale také halal jídlo pro muslimy.

5. zastavení

MALÁ ČI VĚTŠÍ PŘEKVAPENÍ A INSPIRACE

Asi největším zážitkem bylo zabezpečení školy. Hned za hlavním vchodem do školy byla uzavřená místnost s vrátnicí a s dotykovým displejem. Každý nový návštěvník (staří jsou již v databázi) se při příchodu musí na terminále zaregistrovat, uvést, za jakým účelem do školy přišel a za kým jde. Po registraci je kamerkou vyfotografován. Během několika vteřin jsme obdrželi visačku s fotkou a s údajem, za jakým účelem jsme ve škole.

Zaujalo mě též, jakým způsobem škola postupuje vůči opoždilým žákům. Kromě toho, že škola je po zahájení vyučování už neprodyšně uzavřená a opoždilec musí na displeji vyplnit své jméno a důvod pozdního příchodu, může škola za pozdní příchody a za absence dle platného školního řádu vybírat od rodičů pokutu. (Paní ředitelka Khan nám ale řekla, že je to spíše preventivní opatření, že ještě tuto sankci nepoužila.)

Inspirační pro mě bylo využití interaktivních tabulí, klasické tabule ve třídách nebyly. Všichni učitelé používali aktivní metody vyučování podporované interaktivními tabulemi. Hodnocení probíhá pomocí online aplikace, kterou učitelé využívají přímo v hodinách. Za dobrý výkon je žák online ohodnocen emotikonem, graficky, slovně či známkou nebo procenty. Tuto aplikaci mohou použít také žáci k sebehodnocení.

Celou školu protínala zjevně jedna priorita - čtenářství. Kromě knihoven na chodbách a knižek ve třídách byla škola vyzdobena různými motivačními letáky na podporu čtenářství a ústředním heslem školy bylo „Today a reader, tomorrow a leader“. Neboli dneska čtenář, zítra lídr.

Jednou týdně probíhá tzv. „společné zpívání“. Ve společenském sále se shromáždí šest tříd a pod vedením hudebkáře všichni společně zpívají.

Zhodnocení:

Návštěva Velké Británie je asi pro každého velkým zážitkem a i když existují i inspirativnější školské systémy, byl jsem překvapen progresivitou a moderním pojetím této školy. Škoda, že jsme neměli možnost vidět více škol, návštěva jediné školy často vede ke zbytečné paušalizaci. Inspirací pro mě bylo především vzdělávání cizinců a fungující inkluze a vzdělávání skupin žáků, napříč třídami a věkem. Co osobně nepovažuji za příliš pozitivní, je dle mého soudu nadměrné všemožné testování. A nechutnaly mně školní obědy. Každá návštěva zahraniční školy zanechá mnoho dojmů a já jsem měl to štěstí poznat školu s přívětivým klimatem a spokojenými ukázněnými žáky. Co jsem si opsal na památku: „The more that you read, the more things you will know. The more that you learn, the more places you will go“. (Dr. Seuss).

Jaroslav Jirásko,
foto: autor, Ladislav Stuchlík

London

ŘEMESLA V ZRCADLE ČASU

Maséři

Krátce masážími proběhla i Jana Rychterová, která od masírování přeběhla ke kumštu, a v té době také masírovala Jana Mudrochová. Z Jičína dojížděl Jaroslav Študyj, z Chotče Vašek Jiránek a z Nové Paky Tomáš Najman. Nyní zde masírují Dáša Hložková, Jolana Holcová, Marcela Kittlerová, Jitka Kuříková, Hana Lelková, Eva Stuchlíková, Jana Viková, Radka Zlatníková a já. Externě vypomáhá Petr Mihalík a do budoucna počítáme ještě s Petrou Kozákovou.

A jaká je vaše masérská historie?

Od získání masérské kvalifikace na základě masérského kurzu, který jsem absolvoval krátce po ukončení pracovního poměru v bělohradském Náradí, masíruji ve zdejších lázních. Tam jsem nastupoval za pana Trejbalu, který odcházel do důchodu. Masáže zde prováděly ještě paní Růžena Malá, Anna Kulhánková a Eliška Stuchlíková.

Masérů jste za tu dobu v lázních asi poznal mnoho.

Lidská paměť je krátká, proto připomenu jen některé maséry. Z vyprávění znám paní Jechovou, pana Šilinga a fotbalistu Frolíka. Z těch, které jsem zažil, nemohu nejmenovat Járu Lonerovou. Později pak začaly masírovat Jana Kráčmarová, Marta Karbulová, Hana Janáková, Míla Valterová a Mirka Popková.

Můžete masáž stručně charakterizovat?

Předně je třeba říci, že masáže existuje více druhů, např. kosmetická, reflexní, sportovní, a klasická. Jedná se o soubor hmatů rukou maséra prováděných na těle pacienta za léčebným účelem. Rozlišujeme šest základních skupin masérských hmatů: tření, hnětení, roztírání, tepání, chvění a pasivní pohyby.

Změnila se za dobu vaší praxe nějak technika masírování?

Vlastní masáž je v podstatě stále stejná, nové hmaty nevznikají a veškerý posun probíhá u pomůcek. Například o výškově nastavitelných lehátkách se našim předchůdcům ani nesnilo. Já jsem začínal masírovat masérským mýdlem, to nahradily emulze, a dnes používá-

Potkáme-li známého, který se právě vrátil z lázeňského pobytu, většinou ho zaspeme otázkami mezi nimiž málokdy chybí dotaz: „Jak sis užil masáže?“ Masáže máme totiž podvědomě spojené s lázeňstvím tak úzce, že těžko budeme pro lázeňské město hledat charakterističtější řemeslo.

A jelikož mnoho Bělohradů má pojem masáž spojený se jménem **Jiří Hanuš**, zřejmě jsem o představení tohoto řemesla nemohl požádat člověka povolanějšího.

„Název masáží je řeckého původu, slovo *massó* znamená hníst, mačkat. Nejstarší dochované záznamy o masáží pocházejí z Egypta už z doby okolo 5000 let př. n. l. Masáže zmiňují i staré dokumenty z Číny, Indie a Japonska. Masáž uznával starověký lékař Hippokratés, na jejím rozvoji má velikou zásluhu slavný římský lékař Claudius Galenus. A římský císař Hadrián dokonce nechával vojáky během dlouhých pochodů navzájem se masírovat. Za zakladatele moderní masáže v Čechách je považován ortoped Vítězslav Chlumský,“ zahajuje své vyprávění pan Jiří, který letos v září oslaví 45 let za masážním stolem.

Petr Šubr

me různé krémy. V poslední době je také kladen velký důraz na útulnost prostředí masérny.

Masér je svým způsobem i psycholog. Pokud se s pacientem dokáže sladit tzv. „na stejné vlně“, probíhá i samotná masáž uvolněněji.

Dnes je trendem zařazování masážních strojů. Jsou to hydrojetty a různé vibromasážní přístroje. Já ale věřím, že masérova ruka bude vždy nenahraditelná.

Práce maséra je určitě náročná i fyzicky.

Teď nám projde pod rukama 21 pacientů denně. Před několika lety měřila pracovnice hygieny práce v lázních fyzickou zátěž masérů. Když pak vyhodnotila naměřená data, řekla, že podobné hodnoty naměřila před týdnem v jedné slévárně.

Jiří Hanuš

Při své profesi se setkáte se zajímavými lidmi a určitě zažijete i různé příhody?

Příhod by bylo opravdu hodně.

To, když se v Bělohradě konal jeden z prvních triatlonů na náměstí, do „Lázeňáku“ převezli masérské stoly a s Járrou Lonerovou jsme měli masírovat závodníky. Za celý den jsme namasírovali jen dva závodníky. Větší zájem o masáž měl jejich doprovod. Nakonec přišel na masáž slovenský závodník. Celou dobu nám rozsáhle vyprávěl o pocitech ze závodu, a jak se mu jelo na kole. Pak jsme se šli podívat na výsledkovou tabuli a on byl suverénně poslední.

Jednou jsem masíroval nějakého pana Pospíšila. Když mně při rozhovoru sdělil, že je trenérem ve Švýcarsku, zeptal jsem se ho, jaký sport trénuje. Řekl kolovou. To už jsem byl doma. Nepoznal jsem devatenáctinásobného mistra světa v kolové Jana Pospíšila.

Ze známých osobností rád vzpomínám na hokejového brankáře Dominika Haška, spisovatele Bohumila Hrabala, grafika Jiřího Boudu nebo herce Josefa Beka.

Čím vás masírování naplňuje? Co masérům otravuje život?

Je nepřijemné, když se pacient celou dobu nijak nevyjadřuje a pak někde za rohem prohlásí, že nebyl spokojen. Stačilo by jen při masáži s masérem více komunikovat. Po koupeli je také pozdě si při obědě stěžovat spolustolovníkovi na vodu, která byla moc teplá nebo studená. Přitom stačilo sdělit pocit a vyřešilo by to pootočení kohoutku.

Lázeňští maséři dnes

Pro maséra by měla být jeho profese více posláním než prací. Setkáváme se s lidmi ze všech možných oborů, stížených různými nemocemi a problémy. To vyžaduje velice citlivý přístup, který nikoho nenaučí na sebelepším kurzu a nevyřeší to ani žádný nastavený kodex.

Odměnou pak je, že se mnozí lázeňští hosté vracejí, čímž dávají najevo, že byli s poskytnutými službami, i masážími, spokojeni.

I když velký podíl masáží probíhá v lázních, masérskému řemeslu se věnují jedinci i mimo ně. V H. N. Vši masíroval pan Honek a vyhlášená byla paní Vrabcová. V současnosti mají absolvovaný masérský kurz např. Eva Kahánková a Tereza Bajerová. O pár postřehů z masérského prostředí mimo lázně jsem požádal Petra Šubra.

Jaká byla tvoje cesta za masážní stůl?

Masírovat jsem začal před deseti lety. Pracoval jsem v Depragu a přivydělával si v lázních jako plavčík. Ve fabrice se tenkrát propouštělo a v lázních přijímali zaměstnance do nového hotelu. Nastoupil jsem na místo cvičitele a plavčíka. Později jsem absolvoval masérský kurz a po odchodu z lázni jsem si založil vlastní masérskou živnost.

Kde masíruješ a jaké služby nabízíš?

První masérnu jsem si pořídil v Bělohradě ve vile hodné paní Kyselové, hned vedle lázni a masíroval tam večer po návratu z práce v pac-

ké nástrojárně. Nyní působím v Jablonci nad Nisou, kde jsem si založil další masérnu. Také dojíždím masírovat klientelu na dva horské hotely a ještě mám přislíbené masáže v jednom hotelu, který nyní dostavují. Takže práce snad bude dost.

Na jaře a v létě jezdím do Itálie jako masér a člen realizačního týmu agentury Čistý sport, kterou vlastní dlouholetý reprezentant v MTB maratonech Ivan Rybařík.

Také rád jezdím s nůžkovým stanem a lehkým přenosným lehátkem na sportovní akce, minulý rok jsem masíroval na kempu u italského moře a v Alpách. Masíroval jsem i na MTB maratonech a na triatlonu Czechman. Letos v březnu letím do Kapského Města, kde budu pomáhat MTB teamu ČS spořitelny.

Masíruji klasickou technikou sportovní a regenerační masáže, někdy používám lávové kameny a také tejpují.

Na sportovní masáž používám emulzi s kafrem, na ostatní pak přírodní oleje.

Jako aktivní sportovec jsi měl k masážíům vždy blízko, využíváš vlastní zkušenost v současné praxi?

Kdysi jsem sám někdy chodil na masáže do sauny k panu Bordeovi nebo k Libě Bernardové, oba mi vždy moc pomohli od bolesti zad. A to je právě podstata masáží, pomoci druhému člověku, což mne na masírování naplňuje nejvíce.

Protože sám mám vyzkoušený účinek masáže především při regeneraci po sportovním výkonu, zaměřuji se především na sportovce, ti masáž více vyhledávají. Díky tomu jsem potkal spoustu zajímavých sportovců, i těch vrcholových.

Jaký je masérův ideální klient?

To je hodně individuální. Já mám rád veselé lidi se sportovní postavou, kteří „jdou lépe do ruky.“ Naopak nerad masíruji chlapy, co si holi záda.

Kde vidíš hlavní rozdíl mezi masérem – živnostníkem a masérem ve velkém resortu?

Mám volnou pracovní dobu a délku masáže určuji dle stavu a přání klienta. Rekord mám čtrnáct masáží za den, ale to je opravdu maximum. Běžně masíruji tak dva až tři klienty denně.

Oproti tomu v resortech délku masáže nastaví masérovi ekonom na základě hodnoty úhrady od pojišťoven.

Jaroslav Voves, foto: autor a archiv

BĚLOHRADSKÉ

reflexe

Eduarda Čelíše

ORTOPEDI A TÁTA

Týden před Vánocemi vyvrcholily sousedovy bolesti ramen a rukou, jako kdyby, neřádi jedni, nevěděly, že se blíží svátky klidu a míru. Ortopedi v Pace i v Hořicích však ordinaci už měli zavřenu. Vzpomněl jsem si na mého tátu – holiče. Ten stříhal a holil kunčafy na Štědrý den a Silvestra až do sedmé večerní. Možná, že by ortopedi ordinovali, kdyby nás mohli oholit.

JARDA KRAUS BY KOUKAL

Když nestor lyžařů a triatlonistů Jarda Kraus začal s Novoročním vyběhnutím/vyšlápnutím od sokolovny na Byšičky, nebyl u kostelíka Petra a Pavla čas na nějaké občerstvení, každý z účastníků upaloval zpátky k sokolovně. Letos již potřetí se v polovině trati podával teplý čaj, pro někoho i s kapkou rumu. To by Jarde koukal, jak jeho novoroční putování vylepšujeme.

ČAPÍ HNÍZDO A EINSTEIN

Vím, že na stránky Bělohradských listů politika nepatří. Dovolte alespoň krátkou úvahu. Předseda senátu Jaroslav Kubera, jinak pro mne „strejc z Teplíc“, nám sdělil, že příčinou kauzy Čapí hnízdo jsou dotace. Kdyby nebyly dotace, nebylo by Čapí hnízdo. Zajisté. A hlavní příčinou rozvodů je manželství, jak pravil Albert Einstein.

RAIS BY MĚL A NEMĚL RADOST

Trojice nejprodávanějších českých spisovatelů: Patrik Hartl, Vlastimil Vondruška a Hana Marie Körnerová. A právě Hanka Körnerová, mimochodem členka redakční rady těchto Listů, je od loňského roku občankou Bělohradu. Určitě by z toho měl velkou radost náš slavný rodák Karel Václav Rais. Ale radost by mu kazilo, že v Bělohradě nejde nalézt prodejnu knih.

SNAD PŘÍŠTÍ ROK

Na horách je sněhu hodně, dokonce i Praha a Kladno zažily menší sněhovou kalamitu. Na našich Nebesích, u Dubu, na Slíváku, Popluži, Holotousku, Kačíráku - skoro nic. A když sníh napadne, druhý den přichází obleva. Jirka Břízek nemůže se svým skútrem a kopytem vyjízďet perfektní běžecké stopy, které znalo široké okolí. Škoda. Snad bude svatý Petr příští sezónu pro Bělohradskou kotlinu přívětivější.

LEDAŘÍ JIRKA A BUBÁK

S ledem je situace o něco lepší. A tak se za sokolovnou alespoň dva týdny dalo na třičtvrtěním kluzišti slušně bruslit a prohánět hokejkou puk. O led vzorně pečují Jirka Stránský a Bubák. Jirka ve dne a Bubák v noci. Za světla Bubák totiž není bubákem.

Posviťte si s námi na své finance

Získáte více než jen účet. Česká spořitelna má řešení pro každého.

Přesvědčte se sami. Náš nový tým se na vás už těší.

ČESKÁ
spořitelna

Vážený pane starosto,
v Bělohradských listech č. 5/2018 jste reagoval na dotaz týkající se volebního programu našeho sdružení (zachování volně pozemkové rezervy v centrálních částech města). Jsme toho názoru, že Bělohradské listy by měly být názorově vyvážené, a proto by nám měl být dán prostor pro vyjádření našeho pohledu na věc.

Tímto Vás prosíme, abyste v obdobných případech v budoucnu umožnil našemu sdružení, které je druhým nejsilnějším uskupením, vyslovit náš názor a tyto reakce i zveřejnit. Jsme přesvědčení, že se jako bývalý novinář s tímto postupem ztotožníte.

S úctou SNK Bělohradsko

Městské kulturní středisko připravuje od 5. 4. do 21. 4. tradiční

VELIKONOČNÍ VÝSTAVU

Věříme, že i v mnohých rodinách se zachovala řada tradic a dovedností vázících se k tomuto svátku. Máte-li nějaké exponáty či disponujete tradičními dovednostmi, prosíme, spojte se s pracovníky Městského kulturního střediska v Lázních Bělohradě.

mks@lazne-belohrad.cz

Nenechte tradice zaniknout.

ŘEŠENÍ DOPRAVY VE MĚSTĚ

Jedním z velkých problémů současné doby nejen u nás v Lázních Bělohradě je řešení stále narůstající dopravy ve městě. Z tohoto důvodu byla na prosincovém jednání zastupitelstva města, z podnětu pana zastupitele Bc. Vojtěcha Lámr, zřízena pracovní skupina zastupitelstva, která se bude zabývat problematikou dopravy ve městě a v neposlední řadě také zvažovat možnosti řešení nárůstu kamionové tranzitní dopravy ve městě. Ze současných připravovaných opatření, kromě generelu dopravy, je připravován projekt na zřízení přechodu pro chodce na Horní Nové Vsi u BUS zastávky To várna, dále zřízení značky STOP na křižovatce ulic Lázeňská – nám. K. V. Raise, umístění značek začátku a konce obce Brtev při vjezdu do obce u domu č. p. 35 a 67, instalace značky slepá ulice do ulice Vachkova z Jiráskova nábřeží a další drobné úpravy. (pav, las)

REKONSTRUKCE ŠKOLIČKY A CHODBY V Ž

Již ve druhé polovině loňského roku bylo firmě Stav-Agency, s. r. o. ze Stráže nad Nisou předáno staveniště na realizaci zateplení a vnitřní rekonstrukce budovy bývalé školičky u základní školy. V těchto dnech na stavbě probíhají především bourací práce a firma se připravuje na samotnou realizaci zateplení a rekonstrukci vnitřních dispozic, kde po dokončení stavby, které je plánováno na srpen letošního roku, vznikne nové zázemí pro školní družinu, nové zázemí pro oddíl národní házené, 4 šatny pro venkovní sportoviště, sociální zařízení a prostor pro správce sportoviště. Samotné zateplení budovy realizujeme s dotací od Ministerstva životního prostředí, Státního fondu životního prostředí. Zároveň s rekonstrukcí budovy školičky plánujeme v nové části budovy základní školy rekonstrukci dlažeb na chodbách a sociální zařízení ve třech podlažích budovy a úpravu prostor školní družiny. Tato akce by měla v případě úspěšného výběrového řízení na dodavatele proběhnout v letních měsících tohoto roku. (pav, las)

KAMEROVÝ SYSTÉM VE MĚSTĚ

Již řadu let řešíme, zda v našem městě instalovat městský kamerový systém, který by napomohl k řešení prevence kriminality, především na úseku veřejného pořádku, jako jsou různé formy vandalizmu. Již v roce 2010 si město nechalo zpracovat studii kamerového systému, který by tuto problematiku řešil. Jednalo se ale spíše o systém monitorující hlavní křižovatky, ulice a zámecký park. V současné době je ve městě již několik bezpečnostních kamer umístěno, a jelikož se jejich fungování začíná osvědčovat, chceme přistoupit k instalaci dalších kamer, a to především v místech, kde nejčastěji dochází k drobné kriminalitě a narušování veřejného pořádku. Vstoupili jsme do jednání s několika firmami, které se instalací kamerových systémů zabývají, přičemž chceme vytipovat místa, kam kamery umístíme. Chceme tím docílit toho, aby nedocházelo k ničení společného majetku, a zároveň tak kamery využít jako formu dobré prevence. Kamerové záznamy pak budou sloužit jako důkazní prostředek pro případné jednání s Policií ČR. (pav, las)

VÁNOČNÍ TURNAJ DOSPĚLÝCH VE STOLNÍM TENISE

Dne 29. 12. 2018 se v herně stolního tenisu v Bažantnici v Lázních Bělohradě konal tradiční vánoční turnaj ve stolním tenise. Turnaje se zúčastnilo 22 stolních tenistů, z toho 3 ženy. Díky hracímu systému si každý účastník zahrál 6 zápasů, a tak jsme si všichni pořádně zapinkali. (Vít)

NA BEDNĚ STÁLI:

VÁNOCE JSOU ČASEM OBDAROVÁNÍ

Při každoroční sbírce pro potřebné vybrala bělohradská skautská organizace

10.516 Kč.

Celou částku předala provozovatelům denního stacionáře APROPO z Jičina pomáhajícímu rodinám s postiženými dětmi. Poděkování patří všem, kteří na tuto dobročinnou sbírku přispěli. (las, hb)

DALŠÍ ETAPY OPRAV KULTURNÍCH DOMŮ A HASIČSKÝCH ZBOJNIC VE MĚSTĚ

I v letošním roce chceme pokračovat v postupné obnově společného majetku a investovat tak do oprav kulturních domů a hasičských zbrojnic ve městě. Po dohodě s lidmi v obcích a jednotlivými spolky pracujeme na projektech vnitřních úprav sociálního zařízení kulturního domu ve Hřidelci, kulturního domu v Lánech, dále pak na projektu úpravy kulturního domu Jiskra na Horní Nové Vsi a na obnově fasády, výměně garážových vrat a novém oplechování hasičské zbrojnice na Dolní Nové Vsi.

V rozpočtu města máme pro letošní rok na tyto opravy dostatečné množství finančních prostředků, a tak po dokončení všech preparovaných a projekčních prací chceme s opravami co nejdříve začít. (pav, las)

Už uteklo hodně vody v Javorce od doby, kdy se začínalo na podzim na dvou stolech s pincem v zahradní restauraci Bažantnice. Dnes mají stolní tenisté exkluzivní pětistolový stánek nad fotbalovými kabinami. A taky výborné výsledky. Áčko v sestavě: Michal Petřivý, Adam a Filip Klejchovi, Petr Grym hraje čelo 2. třídy krajské soutěže. Právě o bratřích Klejchových je tato dvoustánka.

ZAČAL V ŠESTI

Když jsem měl šest roků, táta s bráchou mě vzali na sobotní pinc. Oni se mi dost věnovali, později přišly i žákovské střední tréninky, které vedli Milan Šulc a Michal Petřivý.

DILEMA PINEC - TENIS

Od podzimu do jara u mě vede pinc. Na tenis chodím do haly, ale miň. V létě jsou zase na prvním místě tenisové kurty.

DOROSTENECKÝ PŘEBORNÍK

Jsem přeborník okresu Jičín v kategorii dorostu, v mužích asi čtyřicátý. V této kategorii jsou rozdíly. Stará a Nová Paka, Valdice, Nemyčoves hrají III. ligu a divizi a jsou v okresním žebříčku vysoko, mají spoustu bodů.

PARTNEŘI

S kým rád hraji? Michal Petřivý, brácha Filip, Petr Grym, Milan Šulc – techničtí hráči. Ale taky rutinér Roman Hoza a legenda oddílu obranář Pepa Václavík. I s tátou, který nastupuje za É mužstvo, si rád lehce zatrénuji...

STARÉ POČÍTÁNÍ A NOVÉ MÍČKY

Staré počítání do jednadvaceti jsem já ani starší brácha nezažili. A přechod míčku z celuloidu na plast? Plast je pro hru přínosem. Plastové míčky se méně točí, rotují. A to je pro hru na vyšší úrovni výhodou, hrají se delší výměny, hráče to nutí předvést maximum.

ROCK A HARRY POTTER

Na základní škole jsem hrál několik let na housle. Potom mě inspiroval brácha a přišla na řadu kytara. Baví mě hlavně rock, metalový žánr a mými favority je rocková americká skupina Rise Against. Četba? Z českých knížek určitě Jirotkův Saturnin a pak Pán prstenů a Harry Potter.

Adam KLEJCH

ADAM KLEJCH

STOLNÍ TENISTA I TENISTA
TJ LÁZNĚ BĚLOHRAD
bratr Filipa Klejcha
11. BŘEZNA 2002 V JIČÍNĚ

Čtvrtým rokem studuje se samými jedničkami na šestiletém Lepařově gymnáziu v Jičíně. Rád by pokračoval na lékařské fakultě. Adam hraje s pingpongovou pálkou Andro Blax all+, potah na forhendu Tibhar Evolution MX-P, na bekhendu Joola RHYZM-P. Adamovým světovým hráčem stolního tenisu je legendární Němec Timo Boll.

FILIP KLEJCH

STOLNÍ TENISTA I TENISTA
TJ LÁZNĚ BĚLOHRAD

bratr Adama Klejcha

21. ČERVENCE 1995 V OPOČNĚ

.....

Student čtvrtého ročníku Dopravní fakulty v Pardubicích, obor konstrukce silničních vozidel. Má již titul bakalář, dokončuje magisterské studium a měl by absolvovat fakultu coby inženýr. Filip válí pinec s dřevem od firmy Donic Appelgren All, na forhendu je potah Butterfly Tenergy 05 a na bakhendu Joola Octopus, což je „tráva a jak říká Filip: Pořád se na „trávě“ herně hledám. Filipovým stolním tenistou je Rakušan čínského původu Chen Weixing.

FILIP KLEJCH

SOBOTNÍ PINEC

S ping pongem jsem začínal někdy ve dvanácti letech. Předtím jsem zkoušel fotbal a tenis. S tatškou, který coby žák litomyšlské osmé třídy hrál půl roku celuloidovým míčkem, jsem začal chodit do staré herny na sobotní pinec. Dvořák, Strnad, Lejdar, Hořa Lelek. Postupně jsem se od plácání lepší.

BRATRSKÝ BOJ

Adam se ode mě učil, je o sedm roků mladší. Ono to bratrské hraní není tak jednoduché... Teď už mě Adam, když chce, poráží. Ale při soutěžních utkáních se mi zase daří na někoho, s kým si Adam neporadil.

SKVĚLÁ HERNA

Herna je fakt skvělá, perfektní, nejlepší na okrese. Podmínky taky. Nejraději hraji na centru - stole, na jedničce. Tady se povzbuzuje, tady se prožívá utkání. Místní diváci zrovna moc nechodí, spíš ti, co hrají stolní tenis.

DILEMA PINEC - TENIS

U mě nyní vede tenis - ten stolní na celé čáře. Po nemoci jsem přestal trénovat tenis a šel jsem výkonnostně dolů. Pinec je fyzicky šetrnější, u tenisu se mi občas ozve koleno.

DĚDA LYŽAŘ

Děda (Jaroslav Kraus – pozn. eč) mě naučil lyžovat, ale zklamalo ho, že jsem se dal nejdřív na fotbal a potom na tenis a pinec. On byl rozený lyžař, běžec. A najednou vnuci mají jiné sporty... Chodil se na nás dívat, sedával u kurtů a držel nám palce.

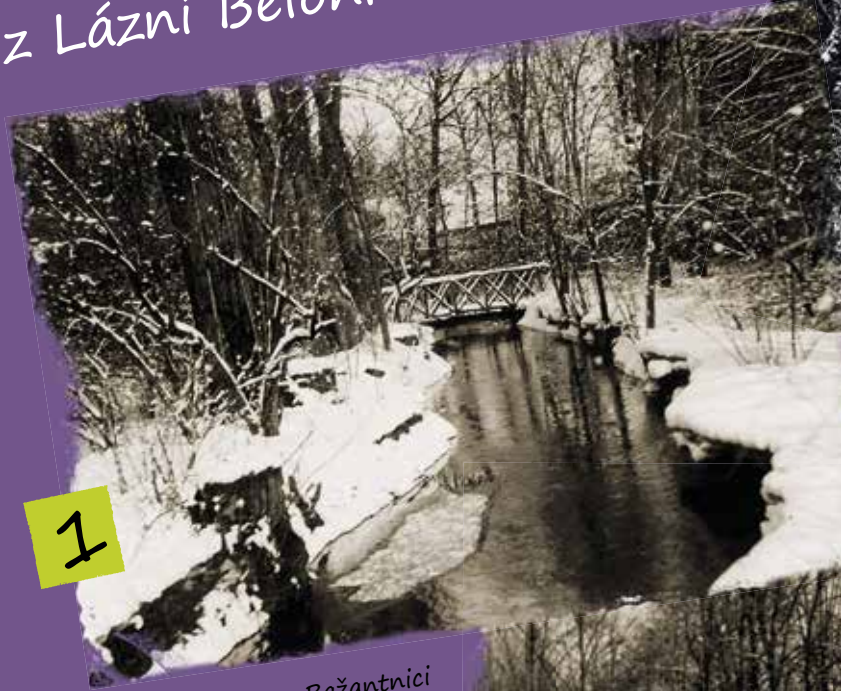
HUDBA, KNIŽKY

Začínal jsem na flétnu, pak rok vládl klarinet. Zkrátka jsem takový kytarový samouk. Mám doma dvě ukulele a někdy si do hraní i zazpívám, je to moje vlastní zabrnkání... Knižky? Hlavně ty technické do školy, nedonutím se číst zábavnou literaturu.

Eduard Čeliš, foto: Jaroslav Voves

Historické fotky z Lázní Bělohradu

1

Zima v Bažantnici

2

3

4

Zima u Dusíkovy chaty
na Malých nebesích, 1942

5

Domky Jana a Antonína Knapa, Horní Nová Ves, 1958

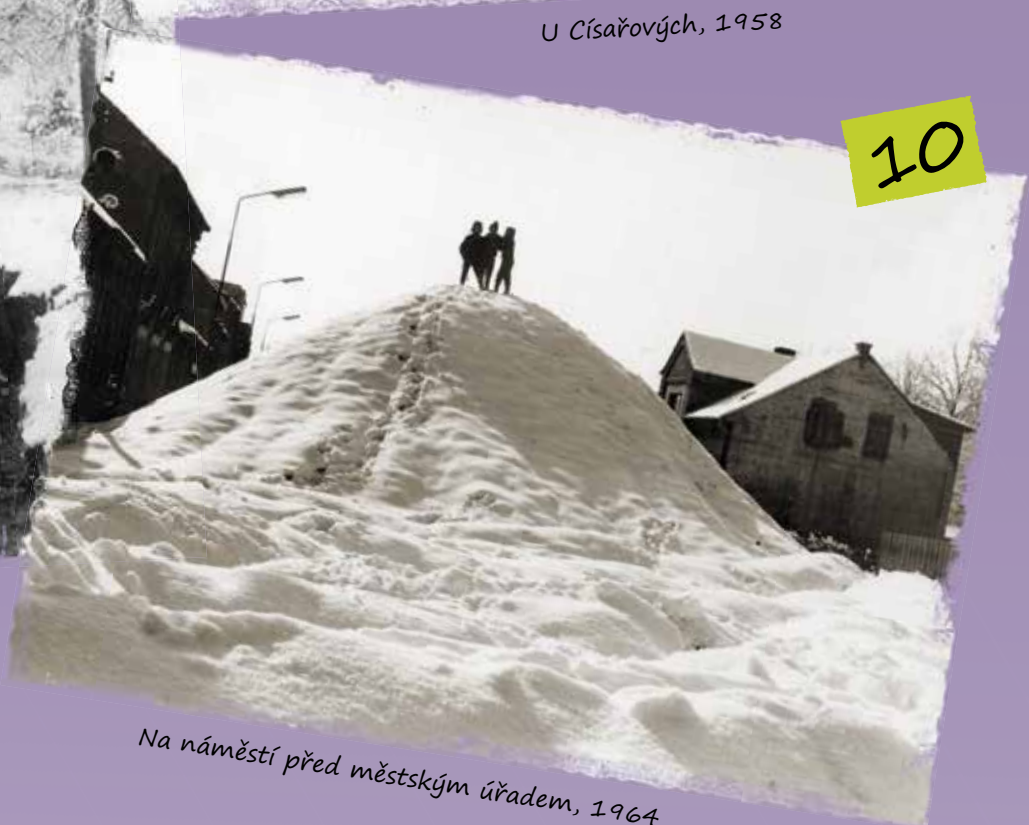
Dům Kozákových na náměstí,
čp. 37, pohled od Javorky

U Císařových, 1958

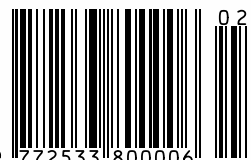
Náhon do Mikulova mlýna,
Horní Nová Ves

Na náměstí před městským úřadem, 1964

ISSN 2533-8005

9 772533 800006